

TRANSPARENȚĂ

Civic Labs

ANUL 1

2019-2020

VOLUMUL 1:

ACCESUL LA LEGISLAȚIE ȘI DATE DESCHISE

**Code for
Romania**

Bine ai venit în Civic Labs, locul în care tratăm România cu inovație.

România are multe probleme, toate importante și pe care nu le putem rezolva de pe o zi pe alta. În loc să ne oprim și să nu mai încercăm, în Civic Labs ne propunem să încercăm mai bine. Îndrăznim să numim inovație lucruri care nu par explicit legate de tehnologie, precum cercetarea și validarea problemelor, dar care încă sunt prea rar întâlnite și fără de care nu se mai poate continua. Ai în față un program care privește într-un mod nou nevoile reale ale societății și care va atrage cu sine un mod mai bun de a pune tehnologia la dispoziția societății civile, dar și un mod mai bun de a face CSR.

Un program al

Code for
Romania

Susținut de

Fundația
Vodafone
România

CUPRINS

8 DESPRE

Detalii despre metodologia Civic Labs și aria cercetată

11 ACTORI

Lista stakeholderilor și rolul fiecăruia în ecosistem

35 PROBLEME

Principalele blocaje identificate în cadrul cercetării

57 SOLUȚII

Descrierea soluțiilor identificate

84 ECHIPA

Echipa care rezolvă problemele României prin puterea tehnologiei

CIVIC LABS: GENERATORUL DE TEHNOLOGIE CIVICĂ

Tehnologia este, credem noi, unul dintre motoarele de schimbare socială. Pentru a putea activa forța acestuia am creat Civic Labs, instrumentul esențial pentru a produce această schimbare, strategic și cu rezultate pe termen lung, în șase arii cheie pentru România.

IMPLICARE CIVICĂ	TRANSPARENȚĂ	GRUPURI VULNERABILE
EDUCAȚIE	MEDIU	SĂNĂTATE

DE CE ESTE NEVOIE DE CIVIC LABS?

- Pentru că majoritatea ONG-urilor nu au capacitatea de a face cercetare și nici know-how-ul pentru a defini o soluție tehnică optimă într-un timp scurt. În contextul unor cicluri tradiționale de CSR care se bazează de cele mai multe ori pe call-uri scurte cu concurență mare, se aleg soluții tehnice care nu au premisele necesare să fie de succes.
- Pentru că mecanismele de finanțare obișnuite nu permit celui care implementează să învețe să fie autonom, ci doar îi dau resurse pentru a rezista în următoarele 12 luni. Odată ce se termină finanțarea, proiectele intră în „comă indusă” pentru că implementatorul nu își mai permite să le mențină active.
- Pentru că sunt prea multe momente în care se spune că nu știm de unde să ne apucăm să schimbăm ceva sau că suntem prea mici sau că sunt prea multe probleme ca să poți să produci o schimbare reală, strategică.

DE CE SĂ AM ÎNCREDERE ÎN CIVIC LABS?

Civic Labs funcționează pentru că este bazat pe colaborare. Încă de la primele sale etape - de cercetare și de identificare a problemelor unui domeniu - aduce împreună toți stakeholderii implicați - experți, instituții, companii, societate civilă - pentru a-i face parte din proces și a-i cointeresa să contribuie și pentru a nu duplica eforturi.

Civic Labs funcționează pentru că oferă soluții la cheie:

- Când o soluție este publicată pe platforma Civic Labs ea este rezultatul unor luni de cercetare calitativă și cantitativă făcută de oameni de cercetare în zeci de interviuri în profunzime, cu seturi de date analizate și măcinate în detaliu, cu prototipuri testate și validate cu beneficiari și utilizatori reali.
- Când un finanțator decide să deschidă un call public de finanțare pentru o soluție din Civic Labs, știe clar care va fi rezultatul, cum trebuie să arate, cum trebuie să se comporte și cum trebuie să producă un impact pozitiv.
- Când implementarea unei soluții este preluată de un ONG, acesta din urmă are susținerea, documentarea și suportul tehnic oferit de Code for Romania. Singurul lucru de care va avea nevoie în continuare este finanțarea dezvoltării tehnice.

Civic Labs funcționează pentru că aduce inovație și în standardul de lucru, nu doar un vocabular la modă:

- Ajutăm societatea civilă să implementeze proiecte digitale corecte, care să soluționeze probleme reale, care vin însoțite de un ghid de implementare și de sprijin specializat pe parcursul proiectului.
- Ajutăm finanțatorii să investească în aceste proiecte digitale având siguranța unei soluții bine gândite, cu indicatori de succes măsurabili, cu sprijin în monitorizare și evaluare. În același timp, îi ajutăm pe finanțatori să evite posibilitatea de a plăti cât nu face sau de a se trezi că, la anul, îi costă mai mult să repare sau să reconstruiască.

CE GĂSEȘTI ÎN **CIVIC LABS:** SOLUȚII LA CHEIE

**PROBLEME
VALIDATE**

**PROTOTIPURI
HIGH FIDELITY
TESTATE CU
UTILIZATORII**

**USER FLOWS &
USER STORIES**

**SPECIFICAȚII
TEHNICE**

**BUGET DE
DEVELOPMENT
TEHNIC**

CE URMEAZĂ DUPĂ CIVIC LABS

FIECARE SOLUȚIE ARE NEVOIE DE

**Una sau mai multe
organizații
non-profit care să
administreze
produsul**

**Unul sau mai mulți
finanțatori care să
acopere efortul de
dezvoltare tehnică și
punere în funcțiune a
soluției**

Code for Romania dezvoltă pro-bono, cu sprijinul comunității sale de voluntari, o parte dintre soluții, în limita a șase produse dezvoltate concomitent.

Adopția oricărei soluții din Civic Labs vine cu câteva obligații menite să asigure calitatea și sustenabilitatea produselor:

- un set clar de standarde de livrare a codului, a căror respectare va fi verificată de echipa Code for Romania,
- livrarea codului în format open source în repositoryul public Civic Labs în scopul reutilizării,
- supravegherea dezvoltării tehnice de către echipa Code for Romania.

TRANSPARENȚA ESTE UN EFORT COMUN

Subiectul accesului la legislație și la date deschise este adesea greșit interpretat ca fiind o chestiune de publicare de informații, acțiune care ține exclusiv de actorii instituționali. Venim în întâmpinarea acestei premise propunând o perspectivă mai largă asupra domeniului, implicând toți actorii relevanți și rolul fiecăruia în sistem.

Am decis să ne aplecăm asupra accesului la legislație și date deschise în cadrul ariei dedicate transparenței în Civic Labs în acest an pentru a înțelege care sunt cele mai dificil de depășit obstacole de către cetățeni, instituții și societate civilă deopotrivă. Astfel că, timp de un an, am analizat fenomene precum volatilitatea interesului public pentru lege și date, gradul de înțelegere al legii, complexitatea procedurilor de elaborare de propuneri legislative, accesibilitatea mediilor de difuzare ale informațiilor din sector, vocabularul utilizat și contextul administrativ în care toate acestea își găsesc locul.

Dincolo de a cartografia aceste blocaje am mers mai departe și am început să înțelegem care sunt cele mai optime soluții pentru a putea facilita deschiderea informațiilor de interes public pe cele două arii, ale legislației și datelor deschise, pentru a putea transforma datele în informații pentru cetățeni și pentru a sprijini eforturile de accesibilizare. La final de program, pornim încrezători la drum cu convingerea că vom putea schimba, cu sprijinul actorilor implicați, în bine, situațiile cu care ne confruntăm zi de zi în sector.

Olivia Vereha
Program Lead & UX Architect

46
ore de interviuri

22
probleme depistate

141
ore de incubare

13
soluții depistate

650
ore de prototipare

ACCESUL LA LEGISLAȚIE ȘI DATE DESCHISE

Domeniul accesului la legislație și date deschise a fost primul segment asupra căruia am decis să ne aplecăm în anul 2019, din aria extinsă a transparenței pe care o avem sub lupă în cadrul programului Civic Labs. Am ales aceste două subiecte pentru că ele reprezintă condiția minimă necesară ca un stat să fie complet funcțional în raport cu cetățenii săi. Practici asociate cu termenul de transparență, precum consultarea publică sau guvernarea participativă nu pot fi niciodată eficiente dacă cetățenii nu au acces la și înțelegere a legislației și a informațiilor de interes public.

Deși poate trece drept o nișă, dată fiind complexitatea procesului și a jargonului legislativ accesul la legislație este, în fapt, un domeniu foarte amplu în care sunt implicați nenumărați actori din sectoare distincte care, conform rezultatelor cercetării noastre, au blocaje considerabile în a-l administra și îmbunătăți. Aceleași atribute îl fac și foarte străin publicului larg care, deși este obligat să îl respecte și să se supună rigorilor rezultatelor sale, adică legile, are mari provocări în a-l identifica și asimila.

În ceea ce privește subiectul datelor deschise, deși administrația centrală și toate instituțiile și administrațiile din teritoriu colectează date esențiale pentru funcționarea aparatului de stat, aceste date nu au fost (și în multe cazuri încă nu sunt) colectate și centralizate sau puse la dispoziția publicului într-o formă utilă pentru el. Colectarea deficitară, calitatea redusă a datelor și lipsa resurselor umane specializate în cadrul instituțiilor sunt, din nefericire, fenomene constante.

În ceea ce privește digitalizarea administrației, România ocupă în mod constant printre ultimele poziții din punct de vedere al indicatorilor Digital Economy and Society Index (DESI). Potrivit unui studiu recent al Comisiei Europene (Digital Governance Fact Sheet), bazat pe date furnizate de Eurostat, România este clasată pe ultimul loc la nivel european în ceea ce privește numărul cetățenilor care interacționează digital cu statul (9%).

Potrivit datelor pe care le-am colectat în interviurile derulate cu experți în domeniu, România a avut o perioadă de creștere între anii 2013 și 2015 când a avut loc construirea infrastructurii de date deschise, ceea ce a plasat România în Global Open Data Index în primele 15 poziții din 90 de state. La finalul anului 2018, însă, România a coborât pe poziția 24, iar din punct de vedere al clasamentului DESI, țara noastră se situează constant pe ultimul sau penultimul loc.

ACTORI

ACCES LA LEGISLAȚIE

A. AUTORITĂȚI PUBLICE

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

Parlamentul României este principalul corp legislativ al țării și principalul emițător de legislație și are și rolul de a aduce modificări constituției sau, în cazul elaborării unei constituții integral acesta se transformă în Adunare Constituantă care prin hotărâre poate să adopte legea supremă a statului. Atât Senatul cât și Camera Deputaților beneficiază de portaluri specializate unde se poate urmări parcursul legislației prin diversele etape ale fluxului legislativ. Aceste portaluri centralizează reacțiile publicului la legislația propusă, marchează trecerea și avizarea proiectelor de lege prin fiecare comisie și fiecare plen, obținerea avizelor externe, până la semnarea unui proiect în lege (sau al întoarcerii acestuia către plen, caz în care procedura continuă). Din punct de vedere instituțional secretariatele celor două camere au atribuțiile de a urmări și pregăti deschiderea procesului legislativ inclusiv în cazul proiectelor de lege apărute prin inițiativă cetățenească, caz în care secretariatele se asigură de corectitudinea numărului de semnături necesare și de introducerea proiectelor în circuitul legislativ.

GUVERNUL ROMÂNIEI

Guvernul României este în multe cazuri inițiatorul de facto al legislației, fie prin inițiativele legislative ale diverselor ministere, fie prin hotărâri de guvern sau ordine de ministru. Mai mult, datorită utilizării excesive a instituției ordonanței de urgență Guvernul României ajunge adesea să fie principalul organ de legiferare. Din punct de vedere al legislației deschise ministerele au obligația de a publica în Monitorul Oficial toate ordinele de ministru și actele adiacente. Un rol esențial este însă jucat de Secretariatul General al Guvernului care în temeiul art.7 din Legea nr.52/2003 privind

transparența decizională în administrația publică are atribuția de a centraliza și publica pe site-ul propriu proiectele de documente de politici publice și de acte normative supuse concomitent consultării preliminare interinstituționale cât și consultării publice.

Autoritățile ce fac propuneri sunt, conform regulamentului de funcționare al Secretariatului General al Guvernului:

“a) ministerele și celelalte organe de specialitate ale administrației publice centrale, aflate în subordinea Guvernului, precum și autoritățile administrative autonome;

b) organele de specialitate ale administrației publice centrale aflate în subordinea sau în coordonarea ministerelor, prin ministerele în a căror subordine sau coordonare se află;

c) prefectii, consiliile județene, Consiliul General al Municipiului București, potrivit legii, prin Ministerul Administrației și Internelor;”

CONSILIUL LEGISLATIV

Consiliul Legislativ este un organ consultativ special al Parlamentului României al cărui rol este de a aviza și uniformiza legislația din România pe formă. Dincolo de rolul de avizare a actelor normative pe formă, aviz fără care legile și ordonanțele nu pot intra în vigoare, Consiliul Legislativ are și atribuția de a ține evidența oficială a legislației. Arhiva aceasta este disponibilă pe platforma Repertoriului Legislativ.

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Ministerul Justiției este responsabil de politicile publice, strategiile și planurile de acțiune din domeniul justiției și reglementează cadrul normativ și instituțional al sistemului judiciar. În atribuțiile sale se află și respectarea ordinii de drept și a drepturilor și libertăților cetățenești și, în același timp, analizează și avizează, după caz, exclusiv din punctul de vedere al constituționalității, legalității și tehnicii legislative, proiectele de

acte normative elaborate de alte ministere. După caz, ministerul poate participa, potrivit sferei sale de competență și la procesul de definitivare a altor proiecte de acte normative din domeniul de activitate al altor ministere sau autorități publice, dar are și rol de asistență juridică generală pentru Guvernul României. Ministerul Justiției este administratorul portalului legislativ legislatie.just.ro, portal unde se publică și consolidează actele normative emise de statul român precum și portal.just.ro, portalul de jurisprudență și decizii ale instanțelor din România.

PREȘEDINȚIA ROMÂNIEI

Conform Constituției, Președintele României veghează la respectarea Constituției și la buna funcționare a autorităților publice. În acest scop, Președintele exercită funcția de mediere între puterile statului, precum și între stat și societate. Instituția președinției are un rol esențial din punctul de vedere al accesului la legislație, anume acela de a contrasemna orice lege după ce aceasta și-a terminat parcursul legal. Decretele de promulgare date de președinte sunt ultimul punct de aviz înainte de publicarea legilor în Monitorul Oficial (și astfel de oficializarea lor ca act normativ). Decretele sunt publicate în totalitate pe site-ul președinției.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Curtea Constituțională a României (CCR) este unica autoritate cu jurisdicție constituțională, complet independentă față de puterile statului. Din punct de vedere al transparenței legislative, CCR are un rol esențial, cel de a se pronunța asupra constituționalității legilor, ordonanțelor sau tratatelor internaționale semnate de România. Această atribuție se aplică și înainte de promulgarea legilor, dar și pe parcursul existenței acestora ca legi promulgate și aplicabile, CCR fiind singurul for de arbitraj când se ridică excepții de neconstituționalitate. Din punct de vedere legislativ, CCR are și o suită de atribuții în ceea ce privește dreptul la inițiativă legislativă executată de cetățeni, instituția validând îndeplinirea condițiilor legale în momentul depunerii semnăturilor strânse de cetățeni pentru inițierea unei legi.

PRIMĂRIILE, CONSILIILE LOCALE ȘI CELE JUDEȚENE

Instituțiile administrative locale au propriul lor circuit legislativ pentru publicarea de normative locale, acestea constând în principal în decizii de primar precum și hotărâri de consiliu local. Aceste decizii se rezumă ca impact la nivelul UAT-ului, dar pot afecta viața cetățenilor în egală măsură cu o lege venită de la Parlament sau din legislația internațională. Acest lucru este valabil în egală măsură la nivel județean unde președintele de Consiliu și Consiliul Județean pot emite normative ce afectează întregul județ. La nivel local, prefectul exercită rolul de control asupra legislației locale sau județene și poate ataca o hotărâre de consiliu local/județean la instanța de judecată (Tribunal de contencios administrativ) pe motive de nelegalitate. Există obligația legală a publicării normativelor locale, dar acestea adesea nu sunt deschise și nu sunt public disponibile pe un website de referință.

MONITORUL OFICIAL

Monitorul Oficial este publicația de referință a statului român aflată în subordinea Guvernului, locul în care se publică toate actele oficiale prevăzute de Constituție și diversele acte normative, lista totală fiind prevăzută în legea de funcționare a Monitorului Oficial. Monitorul Oficial are și o suită de roluri administrative (precum publicarea stenogramelor ședințelor parlamentare, al rapoartelor instituțiilor de stat sau al contractelor colective de muncă), dar din punct de vedere al transparenței legislative are rolul de referință în ceea ce privește forma finală a unei legi ce a parcurs fluxul legislativ.

MONITOARELE OFICIALE LOCALE

La nivelul fiecărui județ există servicii publice de editare a monitoarelor oficiale care sunt organizate în subordinea consiliului județean fie ca un compartiment separat, fie ca personalitate juridică separată. Potrivit legii

75/2003 privind organizarea și funcționarea serviciilor publice de editare a monitoarelor oficiale ale unităților administrativ-teritoriale, *"în municipii, sectoarele municipiului București și orașe se pot înființa compartimente redacționale în aparatul propriu al consiliului local, care vor asigura editarea unor monitoare oficiale proprii"*. În monitoarele locale se publică hotărârile și dispozițiile cu caracter normativ elaborate și emise de administrația publică, iar procedurile de publicare precum și difuzare ale monitorului oficial sunt la latitudinea consiliului județean.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Ca urmare a apartenenței României la Uniunea Europeană, o mare parte din legislația românească este constituită din regulamentele și directivele emise de UE și transpuse sau adoptate direct în legislația națională. Toate propunerile legislative ale UE sunt transmise către parlamentele naționale spre consultare înainte de a fi adoptate.

Regulamentele sunt acele acte juridice care intră în vigoare automat și se aplică uniform în toate statele membre. În cazul Directivelor, acestea au rol de setare de obiective pentru statele membre, ceea ce înseamnă că fiecare țară trebuie să adopte măsuri prin care să încorporeze directivele în legislația națională pentru a obține rezultatele așteptate. Fiecare directivă are un termen limită de transpunere în legislația națională, iar depășirea acestor termene declanșează o procedură standard care se concretizează inițial într-o solicitare de informații suplimentare cu privire la motivarea întârzierii și apoi într-una de obligație de a se conforma legislației UE. În cazurile excepționale în care un stat nu se supune acestei solicitări, cazul poate fi înaintat Curții de Justiție.

B. ONG-URI CU ROL DE WATCHDOG

În cadrul societății civile din România există o suită de organizații internaționale care și-au arogat rolul de watchdog, anume de observator și garant al integrității și adecvării legislative în diferite sectoare de activitate. Lista următoare nu este exhaustivă, ci doar cu titlu de exemplu.

TRANSPARENCY INTERNATIONAL

Transparency International este o organizație neguvernamentală care are ca scop prevenirea și combaterea fenomenului corupției la nivel internațional, prin activități de cercetare, documentare, informare, educare și sensibilizare a opiniei publice. Transparency International e o organizație fondată în 1993, la Berlin cu filiale în întreaga lume. Transparency International publică anual un Barometru și o serie de rapoarte despre corupție. În România Transparency International funcționează sub forma unei filiale independente, Transparency International România. Transparency International urmărește îndeaproape și participă la procesul legislativ cu propuneri în domeniul combaterii corupției.

AMNESTY INTERNATIONAL

Amnesty International este o organizație neguvernamentală internațională care are misiunea de a promova drepturile omului și de a veghea la neîncălcarea acestora. Fondată în 1961 Amnesty este o organizație finanțată aproape exclusiv din donații, neacceptând bani publici. În România Amnesty urmărește în special legislația privind drepturile omului.

GREENPEACE

Greenpeace este o organizație neguvernamentală, care militează pentru protecția mediului, fondată în 1970, cu sediul în Amsterdam. În România Greenpeace urmărește legislația de mediu și organizează activități de conștientizare pentru a sublinia problemele de mediu specifice României.

UNICEF

Creat în 1946 de către Adunarea Generală ONU, UNICEF este o organizație internațională a cărei principal scop este dezvoltarea copiilor și a mamelor, în special al celor care trăiesc în condiții precare. În România UNICEF și-a depășit statutul de watchdog, participând activ în formarea de specialiști și cooperând cu guvernul și cu parlamentari pe inițiative legislative din domeniul protecției copilului. UNICEF continuă să producă rapoarte de cercetare și studii despre situația copiilor și adolescenților din România.

SALVAȚI COPIII

Salvați Copiii este o organizație internațională cu sucursală în România. Funcționează în regim independent, după un schimb inițial de bune practici. Salvați Copiii România derulează programe de consiliere individuală și de grup pentru copiii victime ale violenței, dar și programe de educație privind prevenirea violenței la copii în școli, inspectorate și DGASPC. Finanțarea este obținută la nivel național, fără susținere directă de la organizația centrală. Scopul principal al asociației este dezvoltarea proiectelor care aduc îmbunătățiri substanțiale și de lungă durată în folosul copiilor. În România Salvați Copiii este corp de expertiză și watchdog pe probleme legislative ce afectează copiii, publicând rapoarte și dezvoltând programe educaționale.

APADOR-CH

Asociația pentru Apărarea Drepturilor Omului în România – Comitetul Helsinki (APADOR-CH) este o organizație neguvernamentală, non-profit, înființată în 1990 în România, care acționează pentru protecția drepturilor omului și pentru stabilirea echilibrului atunci când acestea sunt în pericol sau sunt încălcate. Deși APADOR-CH nu este o organizație internațională per se, aceasta beneficiază de finanțare internațională și își ia în serios rolul de garant al libertăților cetățenești și drepturilor umane din perspectiva legislației locale.

EXPERT FORUM

Expert Forum este un think tank din București înființat de experți cunoscuți în politici publice și reforma administrației. Domeniile pe care le acoperă, adesea în calitate de watchdog includ: reforma administrației și integritate; descentralizare și finanțe publice; reforma justiției și anticorupție; politici sociale și pensii; energie și transporturi; sănătate; procese electorale și cetățenie activă. Expert Forum este una dintre vocile recunoscute în domeniul alegerilor corecte, al transparentizării și al legislației deschise.

ASOCIAȚIA PRO DEMOCRAȚIA

Asociația Pro Democrația (APD) este o organizație neguvernamentală, înființată în anul 1990. Misiunea APD este de a întări democrația la nivel național și internațional prin stimularea participării civice. Conform APD, domeniile de interes sunt: îmbunătățirea relației dintre alegători și aleși, corectitudinea procesului electoral, educația civică, participarea cetățenilor la procesul de elaborare a politicilor publice, transparența instituțiilor publice și controlul societății civile asupra acestora. APD are în prezent 31 de cluburi în care activează peste 1000 de cetățeni.

FDSC

Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile (FDSC) este o organizație neguvernamentală, independentă, înființată în anul 1994, în cadrul unei inițiative a Comisiei Europene. FDSC au avut un rol activ în grupul de lucru care a elaborat noua reglementare a asociațiilor și fundațiilor, Ordonanța de Guvern 26/2000 și are un rol permanent de watchdog în sectorul legislației cu privire la societatea civilă.

C. FEDERAȚII ȘI ORGANIZAȚII PROFESIONALE

Dincolo de organisme cu rol de garant și observator al legislației dintr-un domeniu există o suită de organizații și federații ai căror membri au interes colectiv într-un anumit domeniu. Unele dintre acestea sunt organizații cu statut colectiv, federații de ONG-uri, asociații profesionale, pe când altele sunt rețele ad-hoc, fără personalitate juridică.

FONSS

Federația Organizațiilor Neguvernamentale din Servicii Sociale (FONSS), formată din "organizații neguvernamentale, persoane juridice de drept român, implicate în furnizare de servicii sociale pentru grupuri vulnerabile" are ca scop promovarea implicării ONG-urilor din România în furnizarea de servicii sociale, sprijinirea ONG-urilor din România și conștientizarea importanței serviciilor sociale în comunitate.

FEDERAȚIA VOLUM

Federația VOLUM este federația care sprijină mișcarea de voluntariat din România, având rol de asociație umbrelă în domeniul voluntariatului, cu reprezentare la nivel național. Înființată în 2010, VOLUM reunește în prezent un număr de peste 85 de organizații membre. VOLUM urmărește

legislația ce afectează în mod direct ONG-urile și a avut un rol determinant în adoptarea legii voluntariatului.

CONSILIUL NAȚIONAL AL ELEVILOR

Consiliul Național al Elevilor (CNE) este o structură națională de reprezentare a elevilor din învățământul preuniversitar de stat și privat cu rol consultativ pe lângă Ministerul Educației Naționale. Deși forma juridică de organizare a acestuia este încă nedeterminată CNE are un interes direct în legislația care afectează elevii și poate emite opinii consultative pentru MEN pe aceasta.

CONSILIUL TINERETULUI DIN ROMÂNIA

Conform propriei descrieri *“Scopul Consiliului Tineretului din România este de a acționa pentru apărarea și promovarea drepturilor tinerilor români din țară și din străinătate, precum și în vederea creșterii participării active a acestora la viața comunităților din care fac parte. Comitetul Tinerilor sprijină și susține interesele comune ale membrilor săi la nivel local, regional, național, european și internațional.”* Organizația are o serie de responsabilități consultative în cadrul comisiilor Ministerului Tineretului și Sportului.

ASOCIAȚII PROFESIONALE

Colegiul Medicilor, Uniunea Notarilor, Ordinul Arhitecților etc sunt organizații profesionale care urmăresc și opinează pe nișele legislative respective membrilor ce le aparțin. De multe ori acestea au rol consultativ pe proiecte de lege care le impactează activitatea.

COALIȚIA PENTRU EDUCAȚIE

Coaliția pentru educație este o federație de ONG-uri al cărui rol este *“să coaguleze energii și resurse pentru a împlini o viziune curajoasă despre învățare în România. Direcțiile prioritare ale Coaliției sunt: participare și echitate, calitatea resurselor umane, descentralizare, curriculum și evaluare, finanțare și bună*

guvernantă.” Coaliția pentru educație centralizează eforturi inclusiv pe palierul legislativ, opinând despre subiectele de pe educație.

COALIȚIA ANTI-DISCRIMINARE

Coaliția anti-discriminare e o structură informală federativă al cărui scop este combaterea discriminării sub toate formele sale. Coaliția anti-discriminare este un exemplu interesant de actor implicat în parcursul legislativ deoarece de-a lungul timpului a funcționat ca structură coezivă, think tank și policy center pentru diverse grupuri minoritare și a făcut lobby pentru schimbarea politicilor anti-discriminare.

D. ALȚI ACTORI DIN SECTORUL ONG

Aceasta nu se dorește a fi o listă exhaustivă a ONG-urilor implicate în domeniu transparenței și accesului la legislație. Prezența acestora este mare la nivel local.

CENTRUL DE RESURSE PENTRU PARTICIPARE PUBLICĂ

Centrul de Resurse pentru Participare Publică (CeRe) a fost înființat în 2006 și are ca principală direcție instituțională participarea publică, anume consultarea cetățenilor și a organizațiilor în dezvoltarea politicilor publice și legislației, utilizarea bazei de cunoaștere din teritoriu. Conform CeRe *”...misiunea pe care ne-o asumăm este ca împreună cu cetățeni, organizații și comunități să construim zi de zi o lume justă, echitabilă și solidară în care vocile oamenilor sunt centrale în luarea deciziilor.”*

FUNKY CITIZENS

Funky Citizens este o organizație non-profit din România care activează în domeniul participării publice și al transparenței legislative și instituționale. Pe parcursul ultimilor ani, Funky Citizens au derulat programe precum

“Nu Vă Supărați”, o platformă de facilitare a obținerii de informații de interes public în baza legii 544/12.10.2001 a accesului la informații, “Educație Civică”, un kit online de educație civică și constituția ilustrată a României, sau “Onorată Instanță” care includea o secțiune denumită “Dicționarul de Legaleză” prin care aceștia și-au propus să atragă atenția asupra dificultății înțelegerii jargonului legislativ.

ASOCIAȚIA CIVICA

Fondată în 2014, Asociația Civica este un ONG local din Iași ce militează pentru transparență și bună guvernare în municipiu. Unul dintre programele lor prioritare este cel de transparentizare al activităților Primăriei și Consiliului local din Iași. Civica a făcut o veritabilă reformă locală la Iași, prin deschiderea ședințelor de consiliu, publicarea pentru consultare a proiectelor de hotărâri și transparentizarea execuției bugetare a municipiului. Săptămânal, Asociația Civica transmite către toată baza lor de abonați informări cu privire la deciziile consiliului local și detalii despre actele normative adoptate sau în dezbatere.

LIDERJUST

LiderJust este o organizație non-profit, independentă și apolitică, înființată în anul 2011 și are ca scop promovarea leadershipului și inițiativei în justiție, promovarea statului de drept și a valorilor democratice și implementarea bunelor practici în domeniul educației juridice și democrației participative. Organizația derulează proiecte ample în domeniu, cum ar fi “Busolă în carieră” un program anual de mentorat dedicat studenților la drept prin care pregătesc tinerii pentru viitoarea profesie juridică sau “Valorile statului de drept - educație juridică în licee” prin care își propun să ducă educația juridică la clasă pentru a promova cultura civică și cunoștințele juridice în rândul tinerilor.

VEDEMJUST

Asociația VeDemJust are ca obiectiv promovarea libertății, întărirea democrației, susținerea statului de drept, buna guvernare, promovarea și apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Asociația desfășoară atât acțiuni de watchdog, dar și derulează un program care are ca scop introducerea materiei „educație juridică” ca disciplină în învățământul preuniversitar.

E. ACTORI DIN SECTORUL PRIVAT

Singura modalitate de accesare a legislației consolidate, cu excepția portalului legislatie.just.ro/ este prin abonarea la unul dintre serviciile legislative private din România. Aceste servicii consolidează legislația manual, cu input de la experți și adaugă legături la jurisprudență, opinii și tratate legale. Servicii precum Lege5, legis, Legalis etc. există în continuare, precum și o serie de servicii și facilități ce nu sunt disponibile în format deschis, utilizate de către case de avocatură, cabinete parlamentare și alte grupuri care necesită asistență legală specializată. Prețurile, în schimb, le fac inaccesibile pentru publicul larg.

INDACO SYSTEMS

Prima firmă din România ce a oferit o soluție de consultare electronică a legislației, Indaco este astăzi proprietarul platformei Lege5, cea mai nouă variantă a ecosistemului propriu, astăzi accesibilă gratuit (cu opțiunea cumpărării formei consolidate a legii). Lege 5 este mai mult decât o platformă de jurisprudență, ea oferind o serie de module de căutare practică judiciară, bonitate firme etc.

WOLTERS KLUWER

Wolters Kluwer este o companie multinațională cu o vastă experiență de a livra soluții digitale de management pentru domenii variate precum Medicina, Taxe și Audit sau Legal. În România Wolters Kluwer este prezent din 2005 când a preluat o platformă locală: platforma de soft legislativ Sintact. Între timp Sintact a devenit o platformă complexă de analiză legislativă on și offline iar iDrept, platforma online a Wolters Kluwer a devenit una dintre cele mai răspândite de consultare a legislației consolidate. Wolters Kluwer oferă și alte servicii precum practică judiciară extinsă, monitorizarea dosarelor pe rol etc.

ULTRA TECH GROUP

Ultra Tech Group este dezvoltatorul platformei Lex Navigator, Ultra Tech Group activează în domeniul legislației consolidate din 1993. Platforma Lex Navigator este disponibilă pe telefoanele mobile și are o serie de instrumente ce ușurează munca specialiștilor din legal.

ETO SOFTWARE

ETO Software este o firmă IT din Timișoara cu peste 20 de ani experiență în domeniul bazelor de date. Aplicația Lex Online consolidează legislația din România din Monitorul Oficial și oferă acces online de pe orice dispozitiv.

AVOCATNET.RO

Platforma avocatnet.ro este un website care explică legislația pentru cetățeni, fiind cel mai vizitat portal cu informații juridice din România, la acest moment. Platforma permite două tipuri de acces, gratuit sau contra cost, la articole redactate de jurnaliștii și specialiștii redacției. Adiacent acestei platforme există o comunitate a cititorilor, un forum compus din peste 450.000 de membri unde sunt inițiate conversații pe subiecte

legislative și unde orice cetățean poate solicita ajutor. Platforma oferă și un serviciu de punere în legătură cu consultanți și avocați în domeniul juridic.

DATE DESCHISE

A. AUTORITĂȚI PUBLICE

GUVERNUL ROMÂNIEI

Prin Secretariatul General al Guvernului (SGG) are un rol central de colectare, coordonare și organizare a procesului de strângere de date deschise la nivelul României. SGG, prin Direcția Guvernare Deschisă și Relația cu Societatea Civilă și-a asumat îndeplinirea a două angajamente: uniformizarea practicilor privind procesele de consultare publică și extinderea standardelor privind accesul la informațiile de interes public la nivelul autorităților publice locale, conform Planului Național de Acțiune 2018 – 2020 al Parteneriatului pentru o Guvernare Deschisă. SGG este punctul de legătură pentru partenerii Open Government Partnership și asigură coordonarea și monitorizarea Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă, având chiar proiecte în derulare pentru creșterea calității și a numărului de seturi de date deschise publicate de instituțiile publice. SGG prin direcția Guvernare Deschisă și Relația cu Societatea Civilă este și administratorul portalului de date deschise data.gov.ro.

Tot în subordinea guvernului sunt, la momentul redactării acestui raport, 16 ministere și o suită de agenții care au rol de punct de colectare de date pe domeniile lor. De multe ori însă agențiile și chiar ministerele devin punct terminus pentru datele colectate, netrimțând la rândul lor datele ce pot fi deschise publicului spre colectare și centralizare. De asemenea, datele nu sunt colectate “în aval” după o structură standard uniformizată, deși teoretic există la nivelul guvernului standarde pentru date deschise. Acest

lucru înseamnă că, adesea, datele colectate trebuiesc rereluicate pentru a putea fi deschise, lucru care duce la pierderea unor seturi de date (ce rămân necurățate) la nivelul ministerului sau al agenției. Un exemplu pertinent este Oficiul Național al Registrului Comerțului (ONRC), aflat în subordinea Ministerului Justiției. ONRC oferă date deschise actualizate la 3 luni, dar doar o parte dintre câmpuri sunt deschise, restul fiind disponibile contra cost.

AUTORITATEA PENTRU DIGITALIZAREA ROMÂNIEI (ADR)

Recent înființată prin extinderea atribuțiilor Agenției pentru Agenda Digitală a României cu unele dintre cele ale fostului Minister al Comunicațiilor, ADR are o suită largă de atribuții de la dezvoltarea și asigurarea interoperabilității între autoritățile și instituțiile publice, avizarea proiectelor de infrastructură tehnologică cu valori mari și până la atribuții în securitatea cibernetică a sectorului public. ADR se află încă în organizare la momentul redactării acestui raport.

INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

Institutul Național de Statistică (INS) este principalul organ de specialitate pe colectare de date al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea guvernului, finanțat de la bugetul de stat. Teoretic toate activitățile de statistică oficială din România se desfășoară prin INS, care este un punct colector pentru foarte multe date, mai ales că are între atribuțiile sale centralizarea și avizarea metodologiilor cercetărilor statistice organizate de ministere. Majoritatea datelor nu sunt, însă, disponibile publicului larg.

TREZORERIA ȘI BANCA NAȚIONALĂ

Trezoreria și Banca Națională funcționează ca instituții centralizatoare a fluxurilor de date privind operații financiare. Indiferent de natura acestor date ele ajung la una dintre cele două instituții.

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) este instituția ce funcționează ca punct terminus și depozitar al unei mari părți a datelor din Justiție, centralizate în categoria Rapoarte și Date Statistice a website-ului CSM cât și în rapoartele anuale.

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE ADMINISTRARE FISCALĂ

Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF) este instituția ce funcționează ca punct final și depozitar a datelor de colectare de venituri, sancțiuni și amenzi, precum și a statisticilor aferente domeniului. Aceste date sunt disponibile pe site-ul ANAF precum și în rapoartele anuale.

ADMINISTRAȚIILE LOCALE ȘI JUDEȚENE

Administrațiile Locale și Județene sunt depozitare a multor seturi de date foarte valoroase la nivel național, date care adesea nu sunt disponibile public într-un format ușor accesibil, sunt disponibile doar la solicitare sau nu sunt recunoscute ca seturi de date valabile de către administrații. Există o strategie de deschidere a datelor locale la nivel central și există administrații care își doresc deschiderea datelor la nivelul unor UAT-uri, dar de multe ori datele rămân la nivelul primăriilor, consiliilor sau prefecturilor.

B. ACTORI INTERNAȚIONALI

EUROSTAT

Eurostat este adesea o sursă indirectă de date statistice despre România, date pe care INS este obligat să le raporteze la nivel european dar nu și la nivel național. Datele colectate de Eurostat sunt disponibile via European Union Open Data Portal (ODP), unul dintre cele mai complete portale de date la nivel Mondial. ODP oferă 14369 de seturi de date deschise, de la rezultatele unor proiecte finanțate prin Horizon 2020 până la date statistice despre competențe vocaționale longitudinale la nivelul UE, și este deschis oricând la sugestii de seturi de date noi din partea publicului.

OPEN GOVERNMENT PARTNERSHIP

Open Government Partnership (OGP) a fost fondat în 2011 de lideri din administrația publică a mai multor state și de membri din societatea civilă. OGP a devenit unul dintre cele mai mari parteneriate pe transparență din lume. Rolul OGP este de angajare a guvernelor în promovarea transparenței, combaterea corupției și utilizarea noilor tehnologii pentru a consolida actul de guvernare și dialogul cu cetățenii.

79 de state membre și un număr în creștere de administrații locale (dintre care trei de la noi din țară - Iași, Cluj și Timișoara) au aderat la OGP. România a aderat la OGP în 2011 și ne aflăm deja în cel de-al patrulea ciclu de implementare OGP din țara noastră. SGG este coordonatorul OGP în România, cu Centrul pentru Inovare Publică coordonator al Coaliției pentru Date Deschise, o coaliție de organizații ce susțin OGP.

OPEN CONTRACTING PARTNERSHIP

Open Contracting Partnership este o organizație non-profit care a fost inițial un program în interiorul Băncii Mondiale. În prezent, organizația este prezentă în peste 30 de state și are ca principal obiectiv digitalizarea și deschiderea contractelor publice.

TRANSPARENCY INTERNATIONAL

Transparency International este o organizație non-guvernamentală care are ca scop prevenirea și combaterea fenomenului corupției la nivel internațional, prin activități de cercetare, documentare, informare, educare și sensibilizare a opiniei publice. Transparency International este o organizație fondată în 1993, la Berlin cu filiale în întreaga lume. Transparency International publică anual un Barometru și o serie de rapoarte despre corupție. În România Transparency International funcționează sub forma unei filiale independente, Transparency International România. Transparency International urmărește îndeaproape și participă la procesul legislativ cu propuneri în domeniul corupției da are și un interes dovedit în deschiderea datelor, cu titlu de prevenție a corupției.

C. ALȚI ACTORI DIN SECTORUL ONG

CENTRUL PENTRU INOVARE PUBLICĂ

Centrul pentru Inovare Publică este unul dintre ONG-urile cu cel mai mare interes pe subiectul datelor deschise și al guvernării deschise din România. Unii din partenerii principali din Parteneriatul pentru o Guvernare Deschisă și unul dintre ONG-urile ce au inițiat discuțiile despre reformă electorală. Centrul pentru Inovare Publică a fost unul dintre administratorii proiectului **Coaliția pentru Date Deschise**, unul dintre primele eforturi concentrate de deschidere a datelor din România.

EXPERT FORUM

Expert Forum (EFOR) este un think tank din București înființat de experți cunoscuți în politici publice și reforma administrației. EFOR a dezvoltat proiecte precum SCOPE (State Owned Enterprises – Preventing Corruption And State Capture), Harta Clientelismului (o cartografiere complexă a relațiilor de patronaj) sau State Capture Estimation and Monitoring of Anti-Corruption Policies at the Sectoral Level (SCEMAPS), proiecte axate pe analizarea datelor publice și publicarea analizelor în formate accesibile publicului larg.

ASOCIAȚIA CIVICA

Fondată în 2014, Asociația Civica este un ONG local din Iași ce militează pentru transparență și bună guvernare în municipiu. Una din direcțiile prioritare pentru Civica este aceea a transparentizării administrației și a ședințelor de consiliu local precum și a deschiderii datelor administrației. Un exemplu propice îl reprezintă zona de hotărâri locale implementată pe site-ul primăriei Iași de către Civica.

ASOCIAȚIA SMART CITY

Asociația Smart City este o inițiativă locală din Timișoara care are ca obiectiv strategic deschiderea accesului la informații publice și interconectivitatea sistemelor și a datelor din administrația publică. Prin programele derulate în parteneriat cu administrația locală, Timișoara a devenit primul oraș care a început să publice serii de date deschise pe portalul național data.gov.ro și care a emis o hotărâre de consiliu local în această direcție.

FUNKY CITIZENS

Funky Citizens este o organizație activă în domeniul participării publice și al transparenței legislative și instituționale. Funky Citizens a făcut printre primele demersuri de deschidere și transparentizare a datelor publice printr-o serie de proiecte precum Onorată Instanță sau BaniPublici.ro.

MEDIAN RESEARCH CENTRE

Median Research Centre (MRC) este o organizație de tip think-tank, independentă, care are ca obiectiv elaborarea de analize despre probleme din societatea românească. Organizația a dezvoltat proiecte precum Open Politics, Parlament Transparent sau TestVot.

ASOCIAȚIILE PATRONALE ȘI SINDICATELE

Companiile, asociațiile patronale și sindicatele din diferite domenii sunt creatori și deținători de seturi importante de date ce nu pot fi centralizate nicăieri chiar dacă ar fi făcute publice. O parte dintre acestea apar în rapoartele Foreign Investors Council (FIC) sau ale Coaliției pentru Dezvoltarea României dar ele nu sunt disponibile public nicăieri. La fel, există baze de date semnificative statistic deținute de organizațiile sindicale din țară dar acestea nu sunt deschise publicului.

UNIVERSITĂȚILE

Toate universitățile din România au programe prin care fac analiză de date, creează, colectează și procesează baze de date în cercetările derulate și, adesea, contribuie la studii și rapoarte pe domenii variate. În Timișoara și în Cluj-Napoca, Universitatea de Vest și Universitatea Politehnică din Timișoara, respectiv Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării colaborează cu administrația publică pentru a-i sprijini în colectarea și curățarea seturilor de date de interes public, pentru a crește

gradul de transparență prin deschiderea acestora către comunitate într-un format simplu de utilizat.

INSTITUTELE DE CERCETARE ȘI COMPANIILE DE CERCETARE DE PIAȚĂ

Atât institutele de cercetare cât și companiile din domeniu creează, colectează, analizează și diseminează seturi de date în circuit închis. Multe dintre informațiile din aceste seturi de date pot fi deschise către publicul larg, respectând un set clar de standarde și asigurând anonimizarea informațiilor publicate.

PROBLEME

ACCESUL LA LEGISLAȚIE:

PROBLEMA 1

Lipsa accesului facil la legislație

Pentru a putea respecta legea, cetățenii au nevoie să o cunoască. Ceea ce implică nevoia ca legislația să fie accesibilă pentru orice cetățean. Dacă la nivel național există unele forme de consultare a textelor de lege, majoritatea ineficiente, la nivel local situația este foarte dificilă pentru populație, pentru că majoritatea administrațiilor locale nu publică în format digital gratuit legislația.

Accesul digital la legislația consolidată, în România, se face prin intermediul platformei legislație.just.ro, un portal de căutare care ajută cetățenii să găsească acele texte de legi naționale care îi interesează în mod direct. Nu există însă niciun demers de explicare a textului de lege și nici ghiduri care să îi ajute pe oameni să navigheze prin documente. Mai mult, de-a lungul timpului au fost raportate întârzieri în publicarea actelor normative, iar Monitorul Oficial, locul în care se publică toată legislația în vigoare, este disponibil contra cost. Acest lucru a favorizat apariția unui segment întreg de business care se ocupă cu dezvoltarea de software pentru accesibilizarea legislației, servicii oferite împreună cu consultanță juridică pentru înțelegerea textului de lege, toate, evident, disponibile contra cost. Pentru un cetățean obișnuit astfel de costuri nu se justifică, iar pentru companiile de dimensiuni mici, achitarea acestor servicii înseamnă o cheltuială pe care nu și-o permit întotdeauna.

PROBLEMA 2

Jargonul de specialitate din domeniul legislativ este dificil de înțeles pentru publicul larg

Terminologia legislativă este dificil de descifrat oriunde în lume. Complexitatea jargonului, precum și a contextului în care acesta este utilizat, amplificat de rigorile redactării textelor de lege, transformă aceste documente în provocări de înțelegere pentru un cetățean obișnuit. În statele în care instituțiile acordă o atenție sporită transparenței și accesibilizării legislației, standardul este ca, indiferent de tipul de document pe care îl diseminează o instituție, acesta să poată fi înțeles și asimilat ușor de orice persoană care a terminat un ciclu școlar de opt clase. În România, nu doar că jargonul legal este unul extrem de greoi, dar și orice comunicare adiacentă, care teoretic este menită să îl simplifice (de exemplu: comunicate de presă instituționale cu privire la legi, articole și anunțuri publicate pe website-urile instituționale etc) este redactată în același limbaj.

Clivajul dintre vocabularul uzual al cetățenilor și textele prezente în legislație și pe platformele aparținând administrației este o problemă care nu este abordată cu atenția cuvenită de nici un actor instituțional, deși așteptarea statului de la cetățenii săi este să cunoască și să respecte legea. În sectorul neguvernamental singurul proiect care s-a făcut remarcat prin încercarea de a atrage atenția asupra dificultății parcurgerii textelor de lege de către publicul larg a fost Dicționarul de Legaleză din cadrul proiectului "Onorată instanță", lansat în 2014, program încheiat din cauza lipsei fondurilor necesare pentru continuarea sa. Important de menționat este faptul că Dicționarul de Legaleză nu a fost un proiect cu rol de educare a publicului, ci o platformă care, prin umor și cu sprijinul unei campanii de comunicare, și-a propus să aducă în atenția publicului problema lipsei de înțelegere a limbajului din textele de lege. Alte eforturi de familiarizare a unor categorii de audiență cu legislația sunt susținute de

organizații precum LiderJust sau VeDemJust care derulează în ultimii ani programe de educație juridică în licee, dar care vizează în special relația tinerilor cu statul și drepturile și obligațiile elevilor, pe lângă asimilarea unor noțiuni juridice de bază.

PROBLEMA 3

Instituțiile publice nu au acces la personal bine pregătit în elaborarea de acte normative

Ca urmare a competiției foarte ridicate pe piața forței de muncă din sectorul juridic, coroborat cu nivelul salarial ridicat din mediul privat, dar și cu tendința specialiștilor din domeniu de a migra spre funcții prestigioase din magistratură, cei mai bine pregătiți absolvenți de drept nu se îndreaptă spre o carieră în instituțiile publice. Această problemă este cu atât mai puternic resimțită la nivelul administrației locale, care nu doar că nu are capacitatea de a remunera această resursă umană la nivelul din piață, ci nici nu ar avea cum să o recruteze, pentru că acești profesioniști nu există în orașele lor.

Lipsa resursei umane specializate în elaborarea de propuneri legislative contribuie la problema accesibilității reduse a textului de lege pentru cetățeanul obișnuit. Mai mult, lipsa unor arhive digitalizate pentru legislația locală, de exemplu, face ca - de multe ori - o nouă propunere legislativă să vină în conflict cu una precedentă, ceea ce duce la dificultăți în aplicarea legii.

Un alt aspect care este puternic influențat de lipsa digitalizării și ușurința navigării și consultării legislației propuse sau consolidate, este multitudinea de definiții nesincronizate pentru aceleași elemente. Un exemplu simplu al acestei situații este definiția hărțuirii care se regăsește în mai multe acte normative. Potrivit Articolelor 4.c), 4.d) și 4.d-1) din Legea 202/19.04.2002, hărțuirea este definită astfel *"c) prin hărțuire se înțelege situația în care se manifestă un comportament nedorit, legat de sexul*

persoanei, având ca obiect sau ca efect lezarea demnității persoanei în cauză și crearea unui mediu de intimidare, ostil, degradant, umilitor sau jignitor; d) prin hărțuire sexuală se înțelege situația în care se manifestă un comportament nedorit cu conotație sexuală, exprimat fizic, verbal sau nonverbal, având ca obiect sau ca efect lezarea demnității unei persoane și, în special, crearea unui mediu de intimidare, ostil, degradant, umilitor sau jignitor; d¹) prin hărțuire psihologică se înțelege orice comportament necorespunzător care are loc într-o perioadă, este repetitiv sau sistematic și implică un comportament fizic, limbaj oral sau scris, gesturi sau alte acte intenționate și care ar putea afecta personalitatea, demnitatea sau integritatea fizică ori psihologică a unei persoane;”

În același timp, în Codul Penal, la Capitolul VI, Articolul 208 hărțuirea este definită ca *“(1) Fapta celui care, în mod repetat, urmărește, fără drept sau fără un interes legitim, o persoană ori îi supraveghează locuința, locul de muncă sau alte locuri frecventate de către aceasta, cauzându-i astfel o stare de temere, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 6 luni sau cu amendă. (2) Efectuarea de apeluri telefonice sau comunicări prin mijloace de transmitere la distanță, care, prin frecvență sau conținut, îi cauzează o temere unei persoane, se pedepsește cu închisoare de la o lună la 3 luni sau cu amendă, dacă fapta nu constituie o infracțiune mai gravă. (3) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.”*

Acestor situații li se adaugă și cele în care se realizează transpunerea legislației europene în legislație națională unde adaptarea la contextul specific, un proces foarte dificil, este esențială și unde resursele umane implicate au nevoie de un nivel de cunoaștere al normelor de tehnică legislativă și al procesului de elaborare de legislație temeinică. În România, normele de tehnică legislativă - cele care fac referire la sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și la conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ - sunt stipulate în legea 24/27.03.2000. Dar, dincolo de respectarea acestor norme, intervine și capacitatea de înțelegere a relaționării dintre actorii și actele normative care îi implică pentru a putea realiza o adaptare corectă a acestor acte normative. Un exemplu în acest sens ar fi cazul transpunerii Regulamentului Uniunii Europene privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal (GDPR) care, în legislația națională - în forma transpusă - bloca prelucrarea în scop statistic a datelor

personale ceea ce ar fi făcut inutilă întreaga activitate a Institutului Național de Statistică, organism care a și inițiat un proiect de modificare a Regulamentului, pentru a corecta această situație.

PROBLEMA 4

Procesul de elaborare a unei legi este opac

Procesul de elaborare a unei legi este anevoios, complicat și presupune o cunoaștere în profunzime a întregului parcurs legislativ, a ciclurilor de aprobare, a traseului unei propuneri legislative prin camerele decizionale și nu numai, precum și rolul fiecărui actor în întregul proces.

Procesul este unul foarte complex ca urmare a numărului foarte mare de reguli și actori implicați în procesul legislativ, atât de complicat încât este aproape imposibil ca un singur funcționar să îl poată urmări pas cu pas în întregime. Acest fapt conduce la situații în care propunerile legislative nu sunt depuse la camerele corespunzătoare, procedura este întreruptă ca urmare a unor desincronizări între acțiunile necesare din partea mai multor grupuri în raport cu același act normativ etc. Un proces atât de amplu, care este dificil de urmărit și respectat pentru persoanele care intră în contact zi de zi cu el este inaccesibil ca înțelegere unui cetățean obișnuit.

Problema opacității și caracterului complicat al procesului de elaborare de legi se regăsește chiar mai pregnant la nivelul administrației locale, care, deși are proceduri mai simple, beneficiază de asemenea și de mai puțin personal calificat pentru administrarea procesului și de și mai puține resurse. Lipsa înțelegerii procesului la nivelul celor care elaborează actele normative, duc frecvent la încălcări ale procedurilor și bunelor practici în domeniu.

PROBLEMA 5

Nu există nicio modalitate ușoară de urmărire a procesului de elaborare a unei legi

Pe cale de consecință, urmărirea unei propuneri legislative de la creare până când ea este publicată în Monitorul Oficial, este o procedură deloc accesibilă unui cetățean obișnuit care, pentru a reuși acest lucru ar trebui să înțeleagă în detaliu:

- (1) cine poate iniția o propunere legislativă și în ce condiții,
- (2) cum, unde și când se publică propunerile legislative pentru fiecare inițiator în parte
- (3) de ce tip de documente de fundamentare are nevoie un document legislativ (de exemplu, un studiu/analiză de impact cu privire la consecințele implementării acelei propuneri legislative)
- (4) care este următorul grup la care trebuie să ajungă o propunere legislativă într-un parcurs firesc
- (5) ce se poate întâmpla la fiecare etapă și care dintre etape sunt ciclice și cum se pot ele repeta
- (6) când are loc consultarea publică
- (7) unde pot urmări o propunere pe întregul parcurs etc.

Acestei multitudini de informații i se adaugă și o constrângere tehnică - și anume că o propunere legislativă nu își păstrează același indicator unic atunci când trece de la inițiator sau dintr-o instituție în Parlament. Ceea ce înseamnă că pentru utilizatorul obișnuit a urmări legea este o procedură manuală de verificare zilnică a platformelor online ale Camerei Deputaților și/sau a Senatului pentru a putea identifica dacă o propunere a ajuns în Parlament sau nu și unde se află la ea la un moment dat în timp.

În România exista peste 50 de site-uri pe care se publică propuneri legislative, ceea ce înseamnă că, pentru o persoană interesată ar fi absolut imposibil să urmărească ce se petrece zilnic din punct de vedere legislativ

nici măcar la nivelul unui singur domeniu sau câtorva instituții. Situația, la fel ca în multe alte cazuri este cu atât mai acută la nivel local.

PROBLEMA 6

Procesul de consultare publică este, de cele mai multe ori, desfășurat într-un mod neprofesionist

Respectarea legii cu privire la consultarea publică nu înseamnă neapărat că procesul este și unul eficient sau derulat în condițiile potrivite pentru a-și atinge obiectivele. Anunțurile pentru consultarea publică pe propuneri legislative atunci când sunt publicate nu sunt comunicate corespunzător. Conform legii, anunțarea consultării este obligatorie, dar neexistând penalizări reale pentru modul în care este aplicată, nici instituțiile nu îi acordă suficientă atenție.

De multe ori, acțiunile se derulează exclusiv offline limitând astfel opțiunile cetățenilor care nu se pot deplasa fizic la ședințele anunțate, iar atunci când există consultare mixtă, feedbackul rezultat din cele două modalități de consultare nu este centralizat și forma consolidată a documentului, revizuită în urma consultării nu ajunge niciodată înapoi la public sau cel puțin la participanții activi la dezbateri. Lipsa de claritate cu privire la forma și mediul de difuzare ale ședințelor de consultare sau ale mesajelor și opiniilor colectate digital, lasă portite largi de interpretare cu privire la cum se poate respecta legea, cu minim de efort și fără a se concentra pe creșterea gradului de participare al cetățenilor. De asemenea, lipsa unui set de bune practici contribuie la calitatea scăzută a consultării publice, pentru că nici cei care își doresc să organizeze cu bună credință, nu știu cum să operaționalizeze întregul proces.

Referindu-ne în special la consultarea publică prin intermediul platformelor digitale, constatăm câteva eforturi disperate de configurare a unor astfel de instrumente, fie la nivel de oraș, sau la nivel național.

Platforma E-consultare, care a fost construită și lansată de Secretariatul General al Guvernului, este o modalitate prin care instituțiile statului se consultă cu cetățenii săi. Deși, în teorie, această platformă facilitează transmiterea de comentarii, sugestii și sesizări către inițiatorii unei propuneri legislative, în realitate, are și câteva aspecte care contribuie la ineficientizarea procesului. De exemplu, conform cu descrierea platformei, *“Secretariatul General al Guvernului actualizează informațiile prin scanarea manuală cu frecvență săptămânală a site-urilor autorităților publice inițatoare indicate, preluând integral și exclusiv forma proiectelor de acte normative lansate în consultare publică și publicată pe site-urile proprii ale acestora la data actualizării periodice a platformei E-Consultare”*. Ceea ce înseamnă că vor exista mereu întârzieri și reduceri ale perioadei de consultare prin această platformă, ca urmare a timpului pierdut între publicarea documentelor pe site-urile instituțiilor inițatoare și publicarea în portalul e-consultare.

O altă problemă este lipsa unui mecanism de feedback cu privire la informațiile sau opiniile transmise de cetățeni. Dacă participanții la consultare vor să urmărească integrarea acestora în documentul de propunere legislativă, cetățenii trebuie să revină către instituția inițatoare a documentului să verifice dacă o nouă formă a propunerii a fost redactată, publicată și dacă ea este diferită de cea inițială. Dacă instituția inițatoare nu publică această nouă formă, ci doar o înaintează către următorul grup decizional este foarte greu ca cetățeanul să identifice acest nou grup și să găsească propunerea legislativă. În plus, nu există o coordonare între consultarea publică online și cea offline care se realizează prin ședințe deschise de consultare.

PROBLEMA 7

Procesul de consultare cu grupuri de experți este foarte anevoios

În elaborarea de propuneri legislative, instituțiile statului au obligația de a însoți documentul cu o serie de alte note justificative, printre care și "consultările derulate în vederea elaborării proiectului de act normativ, organizațiile și specialiștii consultați, esența recomandărilor primite". Această consultare cu specialiști se derulează astfel: instituția transmite către grupul de experți documentul de propunere legislativă și le cere acestora să transmită feedback pe textul de lege într-o formă consolidată. Este la latitudinea grupului de experți dacă aleg să implice întreaga lor comunitate în consultare sau chiar dacă deschid consultarea și către publicul extins care îi urmărește. Consultarea de acest tip are de obicei o durată între 15 și 30 de zile care cuprinde inclusiv efortul birocratic și administrativ de transmitere, colectare și centralizare de răspunsuri, precum și redactarea propunerii legislative cu feedback-ul experților integrat.

De cele mai multe ori, grupul de experți constituie o comisie responsabilă de o rundă de consultare. Această comisie are responsabilitatea de a (1) transmite documentul de propunere legislativă către membrii grupului, (2) de a colecta de la fiecare persoană feedback, (3) de a consolida acest feedback după ce îl evaluează din punct de vedere al relevanței și (4) de a retransmite înapoi către minister noua formă a propunerii legislative cu comentariile lor integrate. Toate aceste acțiuni sunt consumatoare de timp și reduc considerabil perioada propriu-zisă de consultare. Mai mult, lipsa unor canale standard de comunicare și a unei proceduri clare de consultare în interiorul acestor grupuri fac consolidarea un proces inutil de anevoios. Cel mai adesea consultarea are loc în paralel pe e-mail sau pe grupuri închise sau deschise de Facebook și/sau WhatsApp, cele din urmă fiind canale deloc adaptate nevoilor de dezbatere și care sunt la granița dintre spațiul profesional și personal.

Un al treilea aspect îl constituie imposibilitatea accesării unor arhive digitalizate și interconectate de documente legislative conexe propunerii care se află în consultare. Astfel că, dacă - de exemplu - grupul de experți ai Ordinului Arhitecților din România are în consultare o propunere legislativă, iar acea propunere face referire la alte legi, regulamente sau studii conexe, este responsabilitatea fiecărui expert consultat să le găsească, să le acceseze și să le consulte pentru a da un feedback concret, având toate informațiile necesare la dispoziție. Lipsa acestei baze de date, indexabile, cu documente relaționate, ușor accesibile tuturor experților participanți la consultare face ca feedback-ul primit, de foarte multe ori, să fie inutil sau incomplet. Mai mult, verificarea unor incompatibilități între documentele legislative (de exemplu o propunere de lege care nu definește un termen în același mod în care îl definește o lege conexă sau o normă de aplicare ce se contrazice cu o alta, devenind astfel imposibil să respecti ca cetățean oricare dintre legi) este aproape imposibilă.

Nu în ultimul rând, nu putem ignora și necesitatea unei ciclicități în această consultare cu experți. În acest moment nu există un proces prin care toți experții care contribuie cu feedback și comentarii la o propunere legislativă sunt ținuti la curent cu informații despre parcursul acesteia. Astfel că, un participant la dezbateri nu este anunțat dacă într-adevăr comentariile sale ajung în forma consolidată transmisă către instituția publică și dacă ele ajung să fie parte din propunerea legislativă care ajunge mai departe în corpurile decizionale.

PROBLEMA 8

Se investește foarte puțin în elaborarea de studii de impact și înțelegerea efectelor reale ale legislației

Conform Articolului 33 din Legea 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, orice lege necesită o analiză de impact cu *"Scopul de a estima costurile și beneficiile aduse în plan economic și social prin adoptarea proiectului de lege, precum și de a evidenția dificultățile care ar putea apărea în procesul de punere în practică a reglementărilor propuse"*cu referire expresă la *"f) evaluarea costurilor impuse de adoptarea proiectului de lege și a eventualelor economii bugetare generate de aceasta, la motivele care stau la baza acestei evaluări, precum și la modalitatea de calcul al costurilor și economiilor; g) la beneficiile rezultate prin implementarea proiectului de lege, altele decât cele de natura economică; h) la analiza comparativă a costurilor și a beneficiilor pe care le implica proiectul de lege, din care să reiasă dacă beneficiile sunt justificate de costuri"*.

Comparativ cu alte state, în România se elaborează foarte puține studii de impact și analize cost-beneficiu ceea ce face ca dezbaterea unui proiect de lege să fie foarte anevoioasă. În practică, documentele care vin spre fundamentarea necesității unei propuneri legislative adesea sunt construite și prezentate pe măsură ce grupurile care vin în contact cu aceasta semnalează lipsa lor și cer ca ele să existe pentru a putea lua decizii informate. Putem lua ca exemplu situația din anul 2019 a proiectului prin care se modifica planul Grădinii Cișmigiu din București, un proiect elaborat fără studiu de impact, document care a fost solicitat la sesizarea unui grup de urbaniști. Elaborarea de astfel de studii este imperios necesară pentru a ajuta administrația să construiască și să implementeze regulamente și legi având la bază argumente reale și estimări ale consecințelor acestora. Utilă, de asemenea, ar fi și existența unei arhive accesibile a tuturor analizelor de impact.

PROBLEMA 9

Accesul la studiile de impact existente este restricționat

Așa cum menționam anterior, legea prevede obligativitatea de a elabora analize și studii de impact înainte de înaintarea unor propuneri de acte normative. De-a lungul timpului au existat astfel de documente, problema însă este că la acest moment ele nu mai sunt disponibile. În lipsa unor analize recente, accesul la o bază de date minimală cu studiile care chiar există nu este la îndemâna oricui, o minusculă parte dintre ele fiind totuși de găsit pe website-ul Secretariatului General al Guvernului unde sunt prezente câteva zeci de astfel de analize, nu toate dintre ele în limba română. Nu există nici o arhivă la îndemâna cetățeanului, la care poate ajunge ușor cu o simplă căutare sau prin accesarea unor legături din alte platforme care publică legislație aflată în dezbatere sau legislație consolidată.

PROBLEMA 10

Cetățenii nu sunt conștienți de impactul legislației asupra vieții lor de zi cu zi

Gradul redus de implicare al cetățenilor în procesul legislativ, lipsa de interes pentru actele normative precum și dezinteresul majorității cu privire la importanța unor evenimente cum ar fi alegerile de orice fel, participarea minoră la ședințe de consultare publică sau la alte evenimente conexe procesului legislativ, se datorează unei neînțelegeri a modului în care toate cele de mai sus impactează direct viața de zi cu zi a cetățeanului. După o simplă analiză a interviurilor realizate de mass-media pe subiecte care țin de acte normative cu reprezentanți ai publicului larg și în urma observării directe a unui număr considerabil de conversații pe rețelele sociale, se poate remarca o lipsă a înțelegerii rolurilor diversilor actori din statul român, a aplicării legii atât la nivel local cât și național și un nivel scăzut de disponibilitate de asimilare de cunoștințe juridice, nu din lipsă de interes, ci ca urmare a complexității acestora.

PROBLEMA 11

România se confruntă cu un nivel ridicat al analfabetismului juridic

O altă realitate cu care ne confruntăm este analfabetismul juridic al românilor. Lipsa educației juridice formale, prezente în ciclurile obligatorii de învățământ produce adulți care nu își înțeleg în primul rând rolul lor în raport cu legislația. Cu excepția celor care urmează o facultate de profil, nivelul de înțelegere al universului juridic este unul foarte redus care, în timp, nu a devenit mai simplu de descifrat, din contră. Un public ce nu cunoaște procesele legislative și nici vocabularul specific acestora și care nu poate "traduce" pe înțelesul său textul de lege, nu poate să o respecte în totalitate. Îndrăznim să spunem că, luând în considerare toate cele de mai sus, România are o populație în general disfuncțională din punct de vedere cetățenesc.

DATE DESCHISE:

PROBLEMA 1

Datele existente sunt la o calitate foarte redusă

Calitatea datelor este foarte redusă nerespectându-se standarde minimale de formatare și de coerență a informației. Standardele minimale în colectarea și livrarea datelor publice conțin o serie de reguli cu privire la colectare, consolidare și menținere a seturilor de informații. Datele ar trebui prezentate într-un mod simplu de urmărit pentru utilizatorul lor, formatul informațiilor prezentate în tabele trebuie să fie menținut consistent în întregul document, iar documentul trebuie livrat ca fișier de tip .csv, .xml sau .json pentru a putea fi procesat de un calculator. Este o situație frecventă ca nerespectarea formatului agreat al unui set de date să altereze informația din el. De exemplu, dacă standardul agreat într-un document, pentru coloana dedicată datei calendaristice este zz/ll/aa, orice intrare din baza de date în alt format (cum ar fi de tipul zz/ll/aaaa) va afecta procesul de analiză automată a informațiilor din setul de date). Toate aceste practici neconforme și inconsistente duc la perpetuarea unui mecanism profund eronat de colectare și îngreunarea procesului de deschidere a datelor și transformării lor în informații utile. Lipsa unor instrumente de colectare digitale performante contribuie, la rândul său, la calitatea redusă a datelor. Dacă platformele ar fi configurate de așa natură încât să introducă limitări în câmpuri conform cu standardele, erorile ar putea fi prevenite cu ușurință. Neavând penalizări reale, respectarea standardelor de calitate a datelor este adesea ignorată, iar lipsa unor specialiști capabili să evalueze și să amendeze greșelile duc la o perpetuare a unei stări nesatisfăcătoare a datelor colectate.

PROBLEMA 2

Nu există experți în analiză de date la nivelul administrației publice

La fel ca în cazul experților în elaborarea de acte normative, lipsa de resurse umane specializate în colectare și analiză de date din administrația publică este o realitate cu care se confruntă atât aparatul central cât și instituțiile locale, cele din urmă fiind foarte vulnerabile din această perspectivă. Gradul redus de competitivitate al statului român pe piața muncii, ca urmare a plafoanelor de salarizare, face ca acest tip de specialist să nu se îndrepte aproape niciodată către o funcție administrativă. Acest lucru are cel mai mare impact în calitatea datelor colectate, în coerența metodologiilor de colectare și analizare și în capacitatea instituțiilor de a publica date în format deschis. Potrivit interviurilor derulate în perioada de cercetare am constatat, de asemenea, și că există un blocaj și la nivelul pregătirii unor astfel de specialiști în rândul personalului prezent în instituții pentru că resursa umană este foarte volatilă, ceea ce înseamnă că este foarte dificil să întreții o continuitate în procesele de lucru cu datele.

PROBLEMA 3

Metodologiile de colectare, procesare, analizare și utilizare ale datelor adesea nu sunt corect concepute și implementate

O consecință a lipsei experților în domeniu din administrația publică este, așa cum menționam anterior, o slabă calitate a metodologiilor de colectare și procesare a seturilor de date.

PROBLEMA 4

Lipsa de coerență în procesul de culegere a datelor

Dacă privim situația la un nivel mai ridicat, constatăm o problemă în lipsa conectivității între instituții. Cu foarte puține excepții, fiecare instituție are propria taxonomie, ceea ce face aproape imposibilă corelarea de seturi complexe de date, implicit analizarea lor contextuală. Un exemplu în acest sens îl reprezintă datele colectate cu privire la fenomenul violenței domestice în România. În acest moment un caz de violență domestică nu poate fi urmărit între organisme precum Poliția Română, Institutul de Medicină Legală sau Direcția Generală de Asistență Socială și Protecție a Copilului, acestea fiind doar trei din numeroase potențiale puncte de contact ale unei victime cu sistemul. Ca urmare a faptului că formularele de colectare de informații și metodologiile de prelucrare sunt distincte, instituțiile - chiar dacă partajează date între ele - nu pot să consolideze informația cu ușurință. Din nefericire, situația este similară chiar și în interiorul aceleiași instituții cu multiple direcții care colectează individual date.

Există și un alt fenomen care contribuie la această problemă majoră și anume serviciile software deficitare pe care le utilizează instituțiile pentru colectare și procesare de informații. Ca urmare a lipsei de standarde în construirea de soluții digitale pentru sectorul public, instrumentele pe care le are la dispoziție, în general, administrația publică nu sunt construite în așa fel încât să favorizeze deschiderea de date cel puțin inter-instituțional. Astfel că, instituțiile, chiar dacă ar avea intenția de a automatiza aceste procese, sunt captive în contracte de dezvoltare și mentenanță care fac procesul unui extrem de dificil, dacă nu imposibil. În plus, absența unei gândiri strategice când vine vorba de construcția de sisteme care fac uz de seturi de date colectate automat sau manual, face ca pe termen lung fenomenul să se adâncească.

PROBLEMA 5

Lipsa unor standarde de livrare a datelor publice și a unor mecanisme de control al respectării lor

Publicarea datelor publice este reglementată, în sensul existenței unei obligativități de deschidere a acestora, cu toate aceste standardele de livrare ale datelor sunt la nivel de ghid și de recomandare, ceea ce face ca respectarea lor să fie în unele cazuri opțională. Standardele de livrare spun că există trei modalități de publicare a datelor deschise - fie pe platformele proprii ale celor care le-au colectat, fie pe platformele unor terți (de exemplu date transmise de o instituție spre publicare spre data.gov.ro) și publicare prin intermediul unui serviciu API digital. Despre această ultimă modalitate în Ghidul de Publicare al Datelor Deschise din anul 2015 se scrie *"Pentru instituțiile care pun la dispoziție seturi de date prin intermediul unui serviciu API online, beneficiul este că pot furniza întotdeauna cele mai recente date utilizatorilor, în unele cazuri chiar în timp real. Dezavantajul este că furnizarea acestui serviciu de API online înseamnă costuri materiale și necesită expertiză tehnică mai avansată decât furnizarea unor fișiere care conțin seturi de date. (...) Pe de altă parte, publicarea datelor doar prin intermediul unui API online poate să nu fie suficientă din punct de vedere al accesului en-gros la date."*

Complementară acestui blocaj este și lipsa mecanismelor de control care, chiar dacă ar fi definite și implementate, ele nu vor fi eficiente ca urmare a faptului că, așa cum spuneam, standardele de livrare au titlu de recomandare, nu de normă. Același Ghid cuprinde și metodologii de deschidere a datelor și de raportare, create în conformitate cu normele OGP, însoțite de exemple de date care pot fi deschise, dar în realitate, acestea nu sunt implementate ca urmare a lipsei de know-how și de consecințe majore ale nerespectării lor.

PROBLEMA 6

Lipsa unei infrastructuri tehnice de automatizare a livrării datelor

Atât la nivelul administrației centrale cât și locale nu există capacitate de implementare a unei infrastructuri tehnice de automatizare a livrării datelor. Cea de-a treia modalitate de deschidere a datelor, menționată anterior, este prin intermediul unor servicii API online (set de funcțiuni și proceduri care permit conectarea la datele existente într-o aplicație) care să transmită informații automat în una sau mai multe direcții. Ceea ce ar însemna că, beneficiind de un astfel de serviciu și cu condiția ca un set de date să fie standardizat, publicarea sa în format de deschis în platforma proprie a unei instituții, respectiv transmiterea datelor automat către portalul național de date deschise și furnizarea acelorași informații într-un alt sistem care le poate corela cu alte seturi de date spre analiză și procesare, poate fi făcut simultan și în timp real. Din nefericire, construirea acestor mici servicii este individuală pentru seturi de date specifice și ulterior ele au nevoie de mentenanță minimală, două funcțiuni pe care, de obicei, administrația locală cel puțin nu le poate asigura în interiorul instituției. O soluție pentru această situație ar fi impunerea construirii de API-uri în orice produs software destinat administrației.

PROBLEMA 7

Utilizarea foarte redusă a datelor disponibile la întregul lor potențial

Rezultatul tuturor blocajelor semnalate până acum este o utilizare minimală a datelor disponibile. Ceea ce înseamnă că nu avem date suficiente pentru a face o analiză substanțială în multe dintre domeniile cheie din România, iar acolo unde avem date, nu avem certitudinea acurateții lor sau nu avem capacitatea de a putea analiza pattern-uri sau

manifestări ale unor fenomene ca mai apoi să putem lua deciziile corecte de implementare sau legiferare.

PROBLEMA 8

Datele nu sunt transformate în informații utile nici pentru instituții, nici pentru actorii din mediul privat și nici pentru publicul larg

În cazurile fericite în care beneficiem de date private, semi-deschise sau deschise, apare un alt blocaj - cel în care acestea nu sunt traduse pentru a fi utile atât instituțiilor cât și publicului larg. Tot ca urmare a lipsei specialiștilor, la nivel instituțional, există o incapacitate de analiză a acestor date care să ajute orice actor în a-și diagnostica activitatea și a lua decizii informate. Pentru un public neavizat, un set de date, chiar dacă este complet și corect, nu transmite informații până când nu este simplificat și contextualizat. Un cetățean obișnuit nu are capacitatea de a consulta un tabel cu multiple variabile și a înțelege care este impactul indicat de acele date asupra vieții sale. La rândul său, un jurnalist care dorește să raporteze pe un subiect de interes comunitar sau larg are nevoie de un specialist care să-l ajute să analizeze seturile de date ca să poată trage concluziile corecte. Nu există la acest moment acele organisme care să aibă responsabilitatea de a transforma datele existente în informație utilă. O modalitate simplă de "traducere" a datelor pentru publicul larg ar fi, de exemplu, o facilitate de vizualizare interactivă construită pentru a procesa seturile de date și a le reda într-un mod grafic reprezentativ.

Nu în ultimul rând, într-un spațiu cultural care nu încurajează luarea de decizii bazate pe hard facts, și în contextul în care puterea de decizie este aproape întotdeauna în mâinile oamenilor care au un interes sporit pentru menținerea propriei imagini în ochii publicului larg, utilizarea datelor la adevăratul lor potențial și conform cu metodologiile corecte nu este o

prioritate de cele mai multe ori. O modalitate simplă de "traducere" a datelor pentru publicul larg este o facilitare de vizualizare interactivă construită pentru a procesa seturile de date și a le reda într-un mod grafic reprezentativ.

PROBLEMA 9

Gradul redus de încredere și lipsa colaborării dintre actori, atât la nivel instituțional cât și între stat și cetățeni, societate civilă sau mediul privat

Ca urmare a situațiilor repetate în care seturile de date disponibile publicului larg nu au fost la calitatea necesară ca ele să devină utile, în timp a scăzut foarte mult nivelul de încredere dintre mediul privat și stat, cât și public sau societatea civilă și stat. Chiar dacă situația datelor la nivel local și național se îmbunătățește cu ajutorul tehnologiei și al voinței politice, va exista o perioadă îndelungată de acomodare și de restabilire a încrederii între entitățile active în sector din societate. Același fenomen se petrece și la nivel intern, însă, unde putem observa un grad redus de încredere inclusiv între instituții care, coroborat cu lipsa interesului pentru deschiderea datelor, conduc la situații în care datele nu ajung niciodată de la un actor instituțional la altul.

PROBLEMA 10

Nivel foarte redus al utilizării datelor deschise

Dacă analizăm situația datelor care sunt colectate și deschise cu mari eforturi, uneori, de unele administrații vom constata ca nivelul de utilizare al acestor date este foarte scăzut. Atât din cauză că nu există încredere că datele sunt corecte și utilizabile, dat fiind istoricul datelor deschise în România, cât și pentru că este foarte dificil să le găsești. Un alt factor care contribuie la acest fenomen este faptul că cei care mențin seturile de date și

cei care, în teorie, ar trebui să transforme datele în informații utile, nu au know-how-ul de analiză de date necesar pentru punerea în practică. Una dintre categoriile principale de utilizatori ai datelor deschise ar trebui să fie mass-media, care în acest moment nu face uz de datele existente, implicit alte segmente de public care ar putea fi interesate de aceste seturi - companii, start-up-uri, publicul larg - nu află de existența lor, iar ele nu sunt folosite. Efectul este acela că, acele instituții care depun eforturi de a deschide informații public nu vor mai fi încurajate să continue sau să investească în extinderea numărului de seturi de date pe care le deschid.

PROBLEMA 11

Lipsa voinței politice de a crește gradul de deschidere a datelor publice în unele sectoare

Nu în ultimul rând, situația curentă a datelor deschise în România, este direct legată și de interesul direct al actorilor instituționali de a deschide informații public. Chiar dacă principalul motiv îl reprezintă lipsa de capacitate (din punct de vedere al resursei umane specializate și al know-how-ului tehnic) de deschidere a datelor, multe dintre situații indică și o teamă de această practică pentru că datele ar putea releva performanțe scăzute sau situații critice cu care ne confruntăm. Nu putem omite nici lipsa unei înțelegeri sau ignorarea beneficiilor datelor deschise. Există și un alt factor, mai puțin frecvent, dar relevant, și anume necesitatea unor instituții de a se autofinanța, un exemplu în acest sens fiind Registrul Comerțului care oferă majoritatea datelor despre persoanele juridice din România contra cost.

SOLUȚII

Data Portal

Platformă de date deschise și
vizualizare de seturi de date

PROBLEME REZOLVATE

- Lipsa de coerență în procesul de culegere a datelor
- Lipsa unor standarde de livrare a datelor publice și a unor mecanisme de control al respectării lor
- Lipsa unei infrastructuri tehnice de automatizare a livrării datelor
- Datele nu sunt transformate în informații utile nici pentru instituții, nici pentru actorii din mediul privat și nici pentru publicul larg.

DESCRIERE SOLUȚIE

Data Portal este o platformă de date deschise care își propune să digitalizeze și automatizeze seturile de date din societatea civilă pentru a crește gradul de informare al cetățenilor, pentru a putea încuraja dezvoltarea de proiecte și programe comunitare având la bază seturi de date corecte și coerente, pentru a veni în sprijinul mass-media cu date transformate în informații și pentru a construi o platformă unică de stocare a informațiilor utile pentru cetățeni.

Platforma este ușor de replicat la nivel local sau național, reducând astfel costurile de implementare ale unui astfel de proiect la nivelul administrației locale și facilitând automatizarea deschiderii datelor către publicul larg și încurajând colaborarea între instituții.

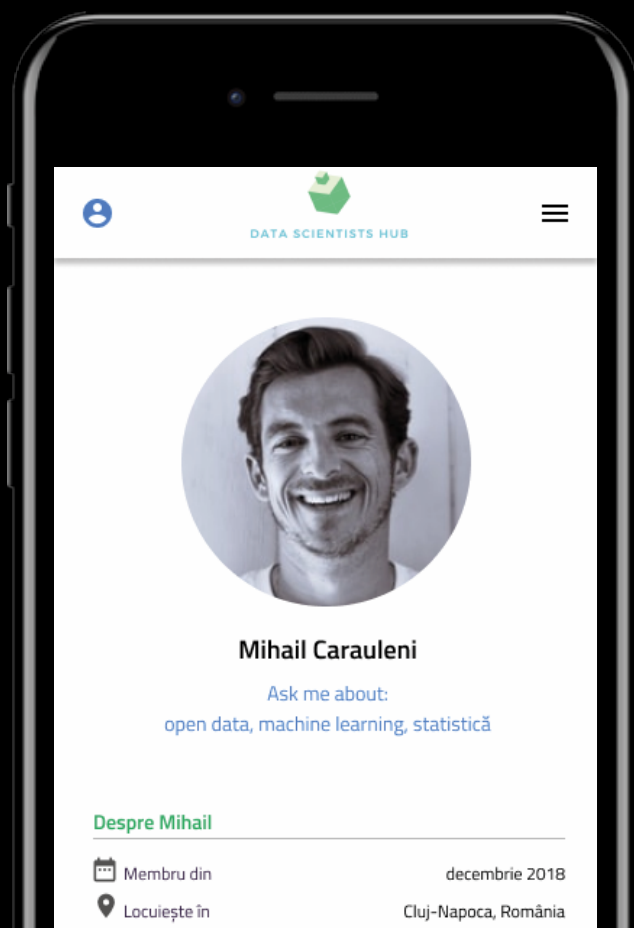
SCHIMBĂRI

- Cu ajutorul Data Portal crește nivelul de calitate al datelor publice;
- Platforma vine în sprijinul organizațiilor non-guvernamentale, companiilor și cetățenilor pentru o mai bună informare;
- Prin Data Portal se automatizează colectarea și livrarea în timp real a unor date publice;
- Cetățenii vor avea parte de o vizualizare intuitivă a informațiilor de interes.

Data Scientists Hub

Platformă colaborativă dedicată
specialiștilor în analiza de date

PROBLEME REZOLVATE

- Datele existente sunt la o calitate foarte redusă
- Nu există experți în analiză de date la nivelul administrației publice
- Metodologiile de colectare, procesare, analizare și utilizare ale datelor adesea nu sunt corect concepute și implementate

DESCRIERE SOLUȚIE

În prezent nu există o comunitate de specialiști în lucrul cu date în România. Cu atât mai puțin grupuri care să se implice în curățarea de date de interes public de care ar putea beneficia, în egală măsură, mediul de business, cetățenii obișnuiți și administrația publică. Acești specialiști sunt prezenți în universități, companii de consultanță sau companii IT, dar nu au o platformă dedicată unde să lucreze împreună la proiecte relevante.

Data Scientists Hub este o platformă specializată, care facilitează dezvoltarea unei comunități de analiști de date în România, loc în care aceștia să poată lucra împreună pe analizarea, curățarea și publicarea de seturi de date, să colaboreze în redactarea de politici și lucrări de specialitate pe domeniu etc. Platforma este un instrument colaborativ care va contribui la creșterea gradului de implicare al acestor specialiști în deschiderea de date publice. Principalele funcționalități ale platformei includ, documente colaborative, forum de discuții, task management pentru activități de curățare și analizare de date.

- Prin construirea acestui spațiu virtual de lucru crește nivelul de implicare al acestor specialiști în comunitate;
- Centralizarea analiștilor de date și construirea punții de legătură între cei care au nevoie de sprijin și aceștia conduce la creșterea calității metodologiilor de colectare și de analizare precum și a calității datelor.

Declarații de avere

Digitalizare prin crowdsourcing
a declarațiilor de avere

DECLARAȚII DE
AVERE

18%

I. Bunuri imobile

I. Terenuri

NOTĂ:
Se vor declara inclusiv cele aflate în alte țări.

Adresa sau zona	Categoria*	Anul dobândirii	Suprafața	Cota-parte	Modul de dobândire	Titularul ⁽¹⁾
SAT BAIA DE FIER, COM. BAIA DE FIER, JUD. GORJ	3	2006	1371 mp	100%	CUMPARARE	PONTA VICTOR VIOREL
TEREN AFERENT PUNCTULUI 1.2.1.						

*Categoriile indicate sunt: (1) agricol; (2) forestier; (3) intravilan; (4) linia apăr. (5) alte categorii de terenuri extravilane, dacă se află în circuitul civil.

2. Clădiri

NOTĂ:
Se vor declara inclusiv cele aflate în alte țări.

Adresa sau zona	Categoria*	Anul dobândirii	Suprafața	Cota-parte	Modul de dobândire	Titularul ⁽¹⁾
SAT BAIA DE FIER, COM. BAIA DE FIER, JUD. GORJ	2	2006	63 mp	100%	CUMPARARE	PONTA VICTOR VIOREL
BUCUREȘTI	1	2012	94.88 mp	100%	CONTRACT VANZARE	PONTA VICTOR VIOREL/SABRU

Terenuri

Adresa sau zona

PROBLEME REZOLVATE

- Datele existente sunt la o calitate foarte redusă
- Lipsa de coerență în procesul de culegere a datelor
- Datele nu sunt transformate în informații utile nici pentru instituții, nici pentru actorii din mediul privat și nici pentru publicul larg.

DESCRIERE SOLUȚIE

Platforma Declarații de avere este un proiect care își propune să digitalizeze întreaga arhivă de declarații de avere ale politicienilor aleși. Cu ajutorul unor mecanisme de gamificare și cu sprijinul unor instrumente de colectare de date, cetățenii vor putea contribui la digitalizarea întregii arhive de declarații din România. Mecanica de validare a datelor colectate este construită de așa natură încât să putem colecta date cât mai curate într-o bază de date complexă care poate fi integrată apoi cu multiple metode de vizualizare.

SCHIMBĂRI

- Creșterea gradului de implicare civică printr-o platformă simplă și ușor de folosit;
- Platforma va contribui la digitalizarea unei arhive de milioane de documente de interes public.

Banii din politică

Vizualizare de date interactivă
pe bugetele partidelor

PROBLEME REZOLVATE

- Utilizarea foarte redusă a datelor disponibile la întregul lor potențial
- Datele nu sunt transformate în informații utile nici pentru instituții, nici pentru actorii din mediul privat și nici pentru publicul larg

DESCRIERE SOLUȚIE

Conform legii, partidele politice sunt obligate să își deschidă datele cu privire la execuția lor bugetară. Aceste date sunt disponibile în Monitorul Oficial și pot fi consultate cu mare dificultate de cei interesați să le analizeze și să facă studii pe subiecte conexe.

Banii din politică este un instrument de vizualizare de date prin care orice utilizator poate consulta toate informațiile disponibile public cu privire la bugetele partidelor și cum au fost cheltuite, în special în perioadele de campanie electorală.

Proiectul va putea fi disponibil pentru toți politicienii sau partidele care doresc să deschidă și mai multe informații către publicul larg. Construim astfel o platformă care să cultive apetența publicului larg pentru informații deschise, prin simplificarea datelor și traducerea lor pe înțelesul tuturor și, în același timp, oferim aleșilor o platformă suport pentru transparentizarea informațiilor.

SCHIMBĂRI

- Banii din politică va fi o platformă care va permite cetățenilor să urmărească cheltuirea bugetelor partidelor politice;
- Traducem simplu, pe înțelesul tuturor informațiile dificil de parcurs din rapoartele oficiale;
- Un exemplu de transformare a datelor în informații.

Legea pe bune

Dicționar simplu de legislație
pentru toți cetățenii

Legea
(pe bune)

 Caută termen

Abatere judiciară

încălcare a unor dispoziții legale cu caracter administrativ sau disciplinar și care atrage după sine sancțiuni disciplinare sau contravenționale. Ea poate fi disciplinară, administrativă ș.a. ~ disciplinară - încălcarea unei prevederi cuprinse într-un regulament profesional. ~ administrativă sau contravențională - fapta ilicită cu un grad de pericol social mai redus decât al infracțiunii, săvârșită cu vinovăție, stabilită și sancționată prin lege, ordonanță, prin hotărâre a Guvernului sau, după caz, prin hotărâre a consiliului local al comunei, orașului, municipiului sau al sectorului municipiului București.

PROBLEME REZOLVATE

- România se confruntă cu un nivel ridicat al analfabetismului juridic
- Jargonul de specialitate din domeniul legislativ este dificil de înțeles pentru publicul larg

DESCRIERE SOLUȚIE

Legea pe bune este un website în care orice cetățean poate căuta explicații traduse pe înțelesul tuturor pentru termeni comuni legislativi. Baza de date a aplicației pleacă de la un set deja construit de termeni explicați de un grup de voluntari specializați, iar platforma permite publicului să contribuie la rândul lui cu definiții care apoi sunt validate de experți.

Cu ajutorul eforturilor de crowdsourcing și a contribuției voluntare a comunităților de specialiști în legislație, acest website va putea să se îmbogățească în timp și va veni în sprijinul tuturor celor care se confruntă cu nevoia de a înțelege expresii complexe din legislație.

Participarea experților este esențială pentru a ne asigura că termenii sunt "traduși" corect și accesibilizați pentru publicul larg, ca aceștia să poată să navigheze cu ușurință prin problemele de zi cu zi.

SCHIMBĂRI

- Creștem gradul de înțelegere al termenilor legislativi;
- Construim astfel o platformă care se auto-susține prin contribuția cetățenilor;
- Creștem gradul de implicare civică printre grupurile de experți.

Ce zice legea

Urmărirea proiectelor de lege,
accesibilă pentru orice cetățean

PROBLEME REZOLVATE

- Procesul de elaborare a unei legi este opac
- Nu există nicio modalitate ușoară de urmărire a procesului de elaborare a unei legi
- Lipsa accesului facil la legislație

DESCRIERE SOLUȚIE

Ce Zice Legea e o aplicație web gândită să ajute cetățenii interesați de procesul legislativ. Cu ajutorul aplicației utilizatorii pot urmări felul în care legea evoluează, de la momentul în care este propusă și până la varianta promulgată, trecând prin toate schimbările intermediare. Astfel devine mult mai ușor de monitorizat cum evoluează legile pe parcursul procesului legislativ și de a identifica eventuale probleme înainte ca o propunere legislativă să devină lege.

Platforma permite utilizatorului să se aboneze la anumite instituții inițiatore sau să urmărească una sau mai multe legi prin procesul legislativ. Acesta va fi notificat cu privire la orice schimbări aduse și va putea să fie la curent cu momentele în care un proiect de lege intră în dezbateră publică sau este aprobat sau respins.

Platforma permite descărcarea materialelor legislative și a documentelor conexe precum și distribuirea acestora în mediile sociale.

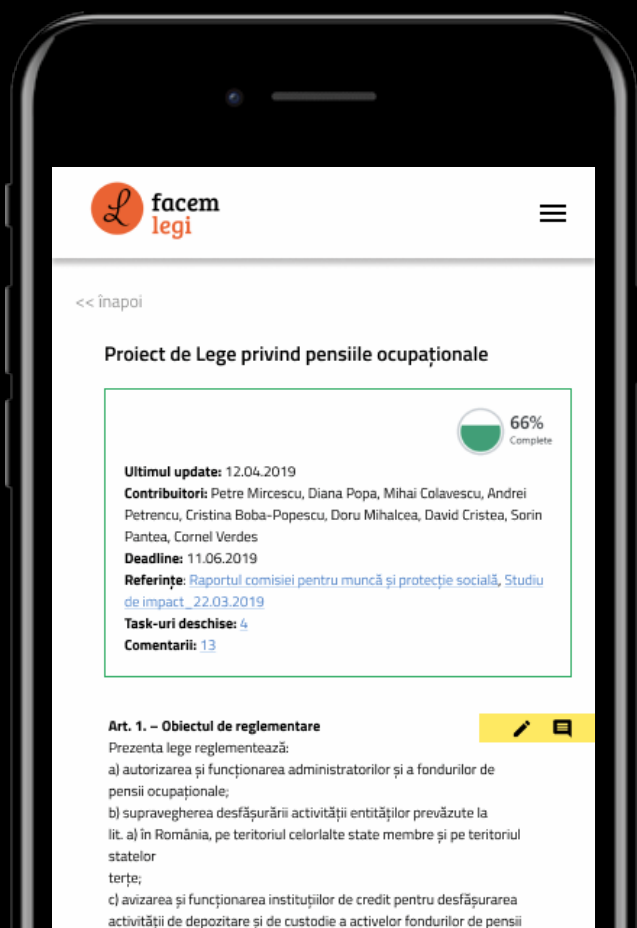
SCHIMBĂRI

- Cetățenii vor putea urmări foarte simplu proiectele de lege;
- Creștem astfel nivelul de implicare în dezbateră publică;
- Tracking legislativ în pași simpli, centralizare și structurare a informației.

Facem legi

Platformă colaborativă optimizată pentru
construcția de acte normative

PROBLEME REZOLVATE

- Instituțiile publice nu au acces la personal bine pregătit în elaborarea de acte normative
- Procesul de elaborare a unei legi este opac
- Nu există nicio modalitate ușoară de urmărire a procesului de elaborare a unei legi

DESCRIERE SOLUȚIE

Platforma este un instrument care are rolul de a ajuta instituția în elaborarea de documente în mod colaborativ, de obținere facilă a avizărilor necesare, de a formata documentul după normele redactării de documente legislative și de publicare în formate multiple adecvate mai multor medii de stocare. Platforma poate fi integrată cu alte portaluri de legislație locală sau de consultare publică asigurând astfel rapiditate și ușurință în publicarea actelor normative.

Funcționalitățile acestei platforme permit în timp și construirea unui set de template-uri și documente suport, precum și păstrarea unei arhive de documente interconectate.

SCHIMBĂRI

- Cei care construiesc sau contribuie la proiecte de lege vor putea respecta cu ușurință normele de redactare ale legilor;
- Circuitele de avizare vor fi simplificate;
- În timp, fiecare instituție va avea propria arhivă de documente legislative, template-uri și baze de date relaționate cu acte normative.

Expert Consultation

Accesibilizarea și eficientizarea procesului de consultare cu grupuri de experți

PROBLEME REZOLVATE

- Procesul de consultare cu grupuri de experți este foarte anevoios
- Procesul de consultare publică este, de cele mai multe ori, desfășurat într-un mod neprofesionist
- Nu există nicio modalitate ușoară de urmărire a procesului de elaborare a unei legi

DESCRIERE SOLUȚIE

Expert Consultation este un instrument digital care le permite grupurilor de experți să lucreze direct pe textul de lege, să contribuie cu feedback, propuneri, comentarii, să voteze și să amendeze anumite propuneri, articole sau comentarii ale altor participanți etc și apoi să consolideze automat documentul final. Acest instrument va permite astfel eficientizarea consultării cu experți dând timp suficient tuturor să își exprime opinia, eliminând birocrăția inutilă și permițând accesul în timp real la aceeași informație pentru mii de oameni care altfel ar dialoga exclusiv cu un singur punct de contact - și anume persoana care centralizează opiniile tuturor. În același timp elimină și toată perioada petrecută pe formatarea textului de lege, pe consolidarea comentariilor similare, pe eliminarea celor inutile sau irelevante etc.

Mai mult, pentru a putea emite păreri avizate și documentate, instrumentul digital le permite contribuitorilor consultarea altor legi relevante direct în platformă și face singur conexiunile necesare pentru toți participanții.

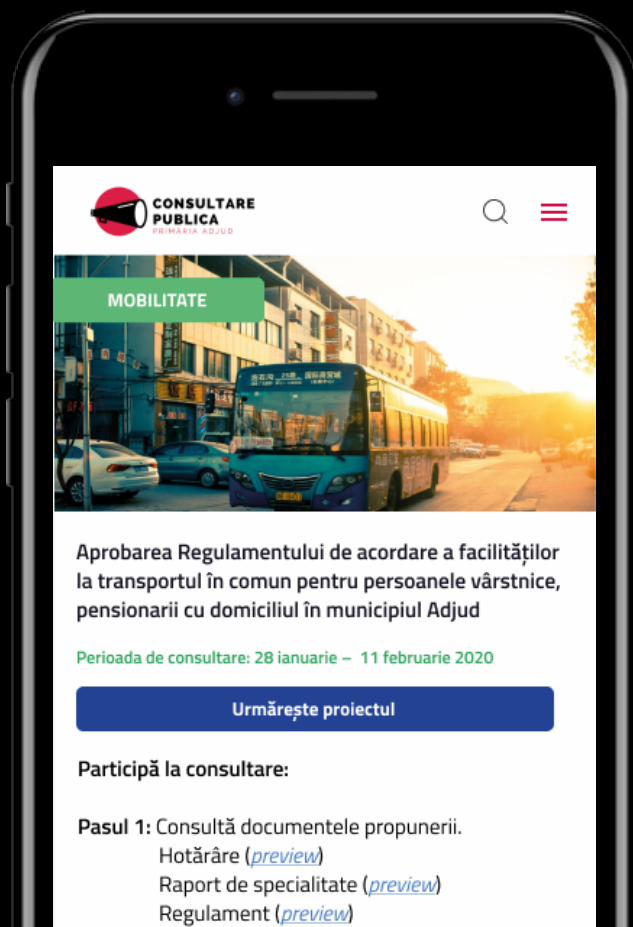
SCHIMBĂRI

- Prin automatizările acestei platforme crește perioada de consultare;
- Punem la dispoziția tuturor un instrument digital simplu de utilizat care aduce împreună comunități numeroase în procesul de consultare;
- Construim o arhivă legislativă interconectată pe domenii de specialitate.

Consultare publică

Consultare publică eficientă cu
toți cetățenii unui oraș

PROBLEME REZOLVATE

- Procesul de consultare publică este, de cele mai multe ori, desfășurat într-un mod neprofesionist
- Cetățenii nu sunt conștienți de impactul legislației asupra vieții lor de zi cu zi
- Lipsa accesului facil la legislație

DESCRIERE SOLUȚIE

Platforma de consultare publică este un portal care asigură participarea cetățenilor în procesul de elaborare de acte normative. Dincolo de posibilitatea de a transmite opinii și a dezbate online pe marginea propunerilor legislative, platforma integrează și un modul de urmărire a dezbaterilor publice cu transmisii live ale ședințelor de consultare, transcrierile discuțiilor și alte observații direct legate de subiectele aflate în atenția publicului. Din punct de vedere al administratorului platformei, aceasta este prevăzută cu mecanisme de centralizare și de informații primite pentru a ușura procesul de consolidare și pentru a închide ciclul de feedback dintre instituție și cetățeni.

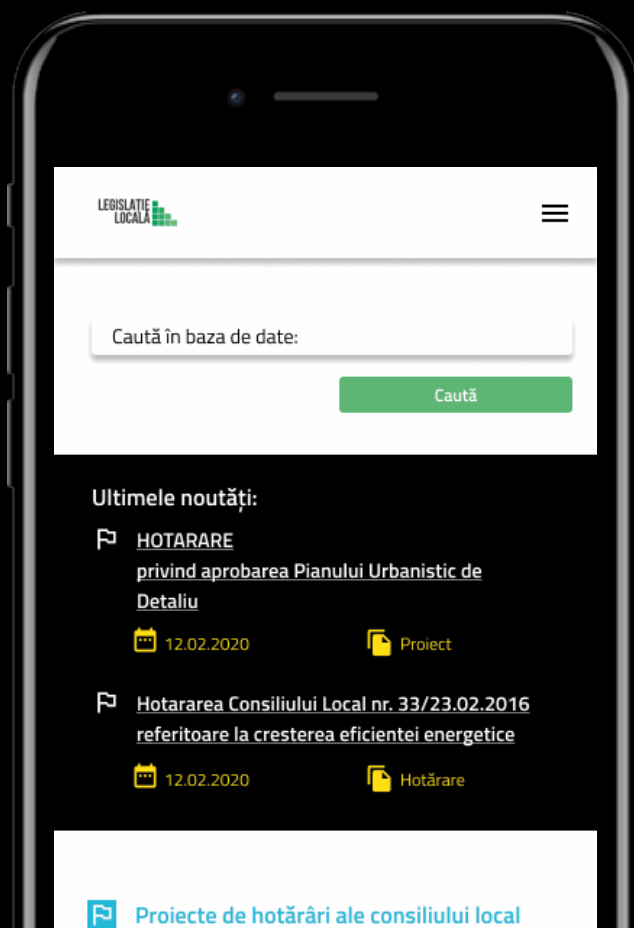
SCHIMBĂRI

- Cetățenii vor avea un spațiu digital unde pot urmări consultarea publică pe proiectele legislative pe care vor să le urmărească;
- Platforma permite consolidarea tuturor informațiilor într-un singur loc atât din consultarea online cât și cea offline;
- Calendarul consultărilor va fi disponibil permanent.

Platforma de legislație locală

Legislația de zi cu zi, accesibilă
întregii comunități

PROBLEME REZOLVATE

- Lipsa accesului facil la legislație
- Procesul de elaborare a unei legi este opac

DESCRIERE SOLUȚIE

Platforma de legislație locală este un portal de vizualizare și comunicare de informații care poate fi implementată la nivelul fiecărei primării pentru a crește accesul cetățenilor la normativele locale și la alte documente de interes local emise de autorități. Platforma de legislație ajută de asemenea în corelarea documentelor legislative, construind astfel în timp și o arhivă de legislație locală care ulterior poate fi integrată cu alte sisteme naționale. Accesul facil la legislația locală, într-un mod structurat și interconectat va permite cetățenilor să rămână la zi cu reglementările din orașul de domiciliu sau reședință.

SCHIMBĂRI

- Legislația locală va fi disponibilă online pentru a putea fi accesată de toți cetățenii;
- În timp se va construi o arhivă consolidată de normative locale care va fi ușor de conectat cu alte baze de date de legislație.

Legal Help

Ajutor rapid pentru cetățeni pentru
situațiile uzuale în raport cu legea

PROBLEME REZOLVATE

- Jargonul de specialitate din domeniul legislativ este dificil de înțeles pentru publicul larg
- Cetățenii nu sunt conștienți de impactul legislației asupra vieții lor de zi cu zi
- România se confruntă cu un nivel ridicat al analfabetismului juridic

DESCRIERE SOLUȚIE

Platforma Legal Help vine în sprijinul cetățenilor cu un instrument simplu de tip decision-tree prin care aceștia pot afla răspunsuri la problemele uzuale cu care se confruntă. De la întrebări legate de amenzi, proceduri standard, legislația privind drepturile omului și multe alte situații cu care s-ar putea întâlni un cetățean și are nevoie de un sfat legal sau câteva indicații pe care altfel ar trebui să le obțină de la un specialist, toate informațiile acestea vor fi disponibile într-o platformă simplă și intuitivă.

SCHIMBĂRI

- Oamenii vor avea acces facil la ajutor legal pentru situații din viața de zi cu zi;
- Cetățenii vor avea parte de un sprijin de specialitate, tradus pe înțelesul lor pentru a-i ajuta să respecte legea și pentru a naviga prin situații uzuale mult mai ușor.

EduLex

Educație juridică și ajutor legal
pentru adolescenți

PROBLEME REZOLVATE

- Jargonul de specialitate din domeniul legislativ este dificil de înțeles pentru publicul larg
- Cetățenii nu sunt conștienți de impactul legislației asupra vieții lor de zi cu zi
- România se confruntă cu un nivel ridicat al analfabetismului juridic

DESCRIERE SOLUȚIE

Majoritatea tinerilor au o bază de cunoștințe juridice insuficientă pentru soluționarea diferitelor situații cu care s-ar putea confrunta (e.g. nedreptățirea de către profesori, răspunderea penală a minorilor, violența în familie, fenomenul de bullying etc.), motiv pentru care nu cunosc mijloacele legale de apărare pe care legea le pune la dispoziție. Prin EduLex, fiecare elev, care are acces la un smartphone cu internet, va avea un prieten digital, care să-l informeze corect și să-l îndrume atunci când are o problemă de natură juridică. Indiferent că se confruntă cu o dilemă la școală, în familie, cu prietenii săi ori în societate, aplicația îi va oferi răspunsurile necesare ca să aibă un comportament onest, să respecte legile și să procedeze într-un mod cinstit față de cei din jurul său. În același timp, proiectul urmărește să construiască o bază de cunoștințe solidă pentru acești tineri, cu ajutorul unor activități interactive (inclusiv jocuri cu tematică juridică) și materiale de comunicare adaptate lor, pentru a-i familiariza într-o manieră atractivă cu concepte de drept și justiție.

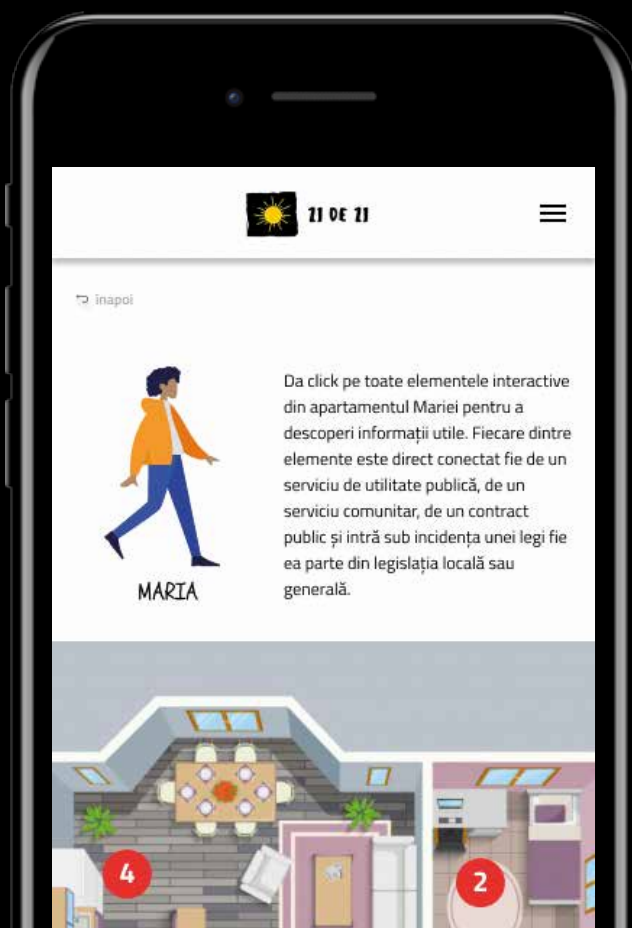
SCHIMBĂRI

- Copiii vor avea parte de un app care îi ajută să fie mai bine pregătiți pentru situațiile cu care s-ar putea confrunta;
- O mai bună cunoaștere a legii de către tineri;
- Sprijin și încurajare pentru situațiile dificile în care nu știu cum să procedeze din punct de vedere legal.

Zi de zi

Platformă de storytelling
pentru implicare civică

PROBLEME REZOLVATE

- Cetățenii nu sunt conștienți de impactul legislației asupra vieții lor de zi cu zi
- Jargonul de specialitate din domeniul legislativ este dificil de înțeles pentru publicul larg

DESCRIERE SOLUȚIE

O problemă pe care am depistat-o în rândul populației largi este lipsa de implicare în viața comunității și lipsa de reacție la legislația în dezbatere sau în vigoare. Acest lucru se datorează în special faptului că oamenii nu cunosc modul în care legile, administrația publică și instituțiile diverse ale statului au un impact direct asupra fiecărui aspect al vieții lor. Ca urmare a limbajului greoi și a informației disparate, nu realizăm cât de mult din deciziile legislative sau din activitatea administrației publice ne afectează în mod direct. ZideZi își propune să traducă pe înțelesul cetățenilor care este legislația care guvernează relația oricărei persoane cu furnizorii de servicii și utilități publice. De asemenea, proiectul oferă o vizualizare interactivă a momentelor zilnice de intersecție cu serviciile și utilitățile publice. Construită ca o poveste în care fiecare utilizator își alege personajul cel mai similar cu sine însuși, aplicația web îi explică oricărei persoane care sunt drepturile și obligațiile sale în raport cu furnizorii de servicii și utilități publice, care este corpul legislativ responsabil de reglementarea contextului în care el beneficiază de aceste servicii și utilități, care sunt legile care îl influențează în mod direct și care este tipul acestora.

SCHIMBĂRI

- Prin Zi de Zi putem crește gradul de conștientizare al impactului legislației asupra vieților noastre;
- Accesibilizăm informațiile de interes public din raport cu administrația pentru cetățeni;
- Creștem gradul de implicare în dezbaterea legislativă și în participarea publică.

ECHIPA

Olivia Vereha
Program Lead &
UX Architect

Alexandra Brînzaniuc
Research &
UX Architect

Adelina Nicolov
UX/UI Designer

Radu Sofrone
UX/UI Designer

Bogdan Ivănel
Lead Researcher

Raul Rîtea
Program Assistant &
Researcher

Dragoș Costache
Researcher

Radu Ștefănescu
Software Architect

Irina Borozan
Tech Researcher

Oana Despan
Program Assistant

Codru Vrabie
Consultant

Cristiana Nistor
Research Consultant

Un program al

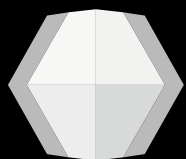
**Code for
Romania**

Susținut de

**Fundația
Vodafone
România**

**Code for
Romania**

UPGRADING ROMANIA
ONE APP AT A TIME

Ci▼ic Labs